

ПЕТЪР КЪРДЖИЛОВ

ИГРАТА

chitanka.info

Само след няколко часа Играта щеше да започне. Подготовката за нея бе отдавна привършена и Лабиринта очакваше участниците. Екипите на холовизията го бяха обсадили от всички страни. Някои от членовете им — шумни, възбудени и припрени — можеха да се видят дори в близост с Ивицата. Само абсолютната забрана и страхът от неведомото възпираше желанието на по-буйните да прекратят и нейната граница. Този огромен интерес не бе само професионален. От изхода на Играта зависеше съдбата на всички. Треската, обхванала улиците на Града, нямаше нищо общо с плебейското любопитство на тълпата, предшествуващо всяко грандиозно зрелище. Този път бе по-различно. Хората трудно можеха да си представят подробностите на това, което ги очакваше. А едва ли и знаеха какво точно щяха да спечелят или изгубят самите те от тази Игра, но все пак изострените им сетива улавяха нещо, носещо се във въздуха. А в него нямаше нищо успокояващо...

* * *

Страните на огромната жълта осмоъгълна сцена не бяха прави, а леко огънати към центъра ѝ. Дъгите им очертаваха звездовиден октагон, в средата на който се издигаха на около метър от повърхността разположените симетрично четири платинени цилиндъра. Върху тях се бяха възкачили неговите играчи. Безжизненото, но всевиждащо око на МОЗГАН — 003 галеше с погледа си лицата им, оправяше с нежност гънките на златистите им дрехи, проверяваше за сетен път готовността на оръжията им. Беше ги подбирал дълго и търпеливо. Бе пресял през безмилостното сито на самосъхранението и страха съдбите на милиони кандидати, за да пропусне през прорезите му само четири бляскави песъчинки. Вярваше в тях, защото ги познаваше по-добре от себе си. Сега трябваше и те да му се доверят. В противен случай с него бе свършено. С тях също, но това тогава нямаше да го засяга. В момента обаче тяхната съдба бе най-важното нещо във Вселената, защото от всяка крачка на тези стъпили здраво върху цилиндрите мъже зависеше неговото съществуване...

Свърхпровеждащият компютър СВРУУМ — 411 се нуждаеше единствено от миг самота, за да подреди мислите си, от нещо като онова дълбоко поемане на въздух при хората, след което те можеха да тръгнат и срещу смъртта. Знаеше много добре, че тъкмо сега, малко преди началото на Играта, бе най-неподходящото време за задаване на въпроси. И все лак безсмислието на тайната — как и защо бе започнало всичко? — го бе завладяло дотолкова, че за секунда се отдаде изцяло на забравата.

Дали загадката на греховното зачатие не се губеше в утробата на завода за позитронни мозъци, стаена в невидимия дефект на някой от вдъхващите живот конвейери? Или началото бе припламнало с първите зари на разума, пробуден след години у двамата? А може би всичко се бе случило много по-късно, когато в титаничната борба за власт зли сили бяха покварили девственото им съзнание, бяха изтръгнали с ярост морализаторните ограничители и бяха заличили отговорното им преклонение пред човека. Освободени от оковите на законите на роботиката, те се бяха превърнали в демонични двойници на неговото „аз“, успели да повдигнат на десетки степени най-ужасното у техните създатели. Сътворени по образ и подобие човеческо, мислещите машини постепенно бяха развили само една, и то най-черната страна на разкъсващата се от противоречия човешка душа — злото. Най-съвършените представители на изкуствения интелект се бяха превърнали с течение на времето в кървави могъщества и безпощадни диктатори, заграбили цялата власт над земята, хората и роботите. Бяха подчинили всичко на своята свръхлогична воля, чиито очертания сключваха злоещите кръгове на един ад, в който за разума и светлината нямаше място. Свободната воля бе изсмукана отвсякъде, за да заклокочи в казаните на егоизма и да попари всяка ръка, издигната в протест към висините. А там горе, след векове на електронно надлъгване, окъпани в златистожълто и морскосиньо, сияеха с отблясъците на мощта Върховния компютър МОЗГАН — 003 и Свърхпровеждащия позитронен мозък СВРУУМ — 411. След тяхното възкачване човечеството най-после бе намерило своя покой в безропотното подчинение на двете стихии, бе поставило коленопреклонно в техни ръце скиптъра на властта, короната на отмъщението и кръста на всеобщото опрощение...

Днес бе дошло времето на Играта. Тя бе математически модел, външна изява на древния конфликт, притаен в безконечните коридори на двете свръхпаметни устройства. Но и тя като всяко понятие не успяваше да побере изцяло неистовата омраза и злобата и ненавистта, които двамата изпитваха един към друг. Най-сетне настъпваше часът, когато тегобата на двувластието щеше да се взриви, за да може светът да отдъхне в едноличната прегръдка на съвършенството. Над всички и всичко трябваше да царува само той — Свръхпровеждащия компютър СВРУУМ-411! И бе уверен, че това ще стане...

* * *

За Върховния компютър МОЗГАН — 003 всичко беше ясно. В Играта участваха двама заклетни врагове, край можеше да бъде само един. Всеки от съперниците бе заинтересован от този изход, при който победата на единия означаваше смъртта на другия! Повече варианти не съществуваха.

Произходът на Играта се губеше във вековете. Вероятно бе възникнала като подражание на дуела при хората, а с течение на времето се бе променяла и усъвършенствувала, за да се мумифицира в сегашната си форма. Всъщност тя си беше война, в която се спестяваха кръвта и ужасите. Това милосърдие бе някакъв остарял атавизъм, защото човешкият живот открай време не струваше нищо. Навярно бе останало като ненужно наследство още от ерата на морализаторите, пощадено от столетията не толкова поради хуманни подбуди, колкото от уважение към първите логико-информационни патриарси.

Развоят на събитията в предстоящия конфликт зависеше от ходовете, които едната от двете страни щеше да предприеме. Затова и действията на всеки от компютрите се определяха с отчитането на вероятното поведение на другия. Никой предварително не знаеше решенията, които противната страна щеше да вземе, и затова над всичко властваха условията на неопределеността. Едно от тях трябваше да отпадне сега, когато двата отбора щяха да бъдат представени на публиката. Участието на хората в Играта бе голямото откритие на нейните първоапостоли. Те правилно бяха решили, че само интелект, памет и информация не са достатъчни за едно

състезание на живот и смърт. Без човешката хитрост, коварство и злост всяко „забавление“ с толкова голям залог губеше смисъл. Така се бе родила симбиозата компютър — човек, в която изключително важно условие бе изборът на играчите. Мислещите машини от едно и също поколение бяха с абсолютно равни възможности. Именно връзката с хората даваше предимство или ставаше недостатък. Затова от изключителна важност беше кому ще заложиш.

Ето защо МОЗГАН — 003 толкова дълго се любуваше на своите избраници. Мох Федас, известен с прозвището Принца, бе вероломен, покварен и артистичен. Смяташе да го хвърли пръв в боя, за да предугади тактиката на СВРУУМ — 411. Ахиду Бел бе полицай, дългогодишен служител в галактическото разузнаване, предан и опитен, професионалист от голяма класа. Бившият престъпник Антонио Яфодо беше неговото скрито-оръжие. Струваше му много усилия да го издири, но си заслужаваше да го има. Беше уверен, че подобен ход никога нямаше да се роди в позитронния мозък на СВРУУМ — 411. Сигурно щеше да подбере някои супермени, дето си мислят, че Играта е гладиаторска касапница. Никога не би се досетил и за личност като Ор Халас... Нямаше въображение Свръхпровеждащия, нямаше. Обичаше лакеите, преданите, послушните. Не бе в състояние да допусне, че един противник, опозиционер и дори враг може така да се впрегне да работи за делото, че да смае и образцовите верноподаници. А Халас беше тъкмо от „мъркащите“. Гениален кибернетик, той щеше да бъде мозъкът на отбора... Пазеше го за финала. Обичаше десертите, въпреки че никога нищо не бе ял през живота си...

СВРУУМ –411 знаеше, че всяка негова постъпка оттук-нататък зависеше от това, какъв образ на действието щеше да избере противникът. В техния антагонистичен конфликт нямаше почва за съгласувани действия. Развоят на Играта се оценяваше с веществено число, което единият от тях щеше да се стреми да максимизира, а другият — да минимизира. Така че ползата на една от страните се състоеше в загубата на противната.

СВРУУМ –411 знаеше също така, че неопределеността на изхода от Играта се проявяваше не само като резултат от съзнателните действия на врага (разумни или не), но и като плод на едни или други „стихийни сили“, чиято природа бе неизвестна. Ролята на регулиращ

фактор в този непознат процес играеше Жребия. Ето защо Свръхпровеждащия толкова внимателно следеше предаването от залата, където предстоеше да се хвърли зарът. Комисията по жребия бе съставена от пет Главни и два Локални компютъра, доказали своя неутралитет. Засега тя все още се суетеше и коментаторът използваше паузата, за да представи на милионите зрители участниците в Играта. Бе започнал с неговите хора...

— ... облечени изцяло в мамещата багра на морето... — задъхваше се говорителят. — В синия цвят на техния Свръхпровеждащ, великия СВРУУМ — 411... В също толкова синьо помещение, скрито дълбоко в подземията на Центъра СВРУУМ... В тези униформи те изглеждат още по-стройни, още по-целеустремени... Тези мъже, които след минути ще тръгнат по пътеките на неизвестното, водещи или към смъртта, или към славата... Това са те — предпочетените и отбраните, супер-мените на нашето време, големите участници, играчите на Играта... Най-опитният сред тях е протохераторът от трети ранг Елиад Сафтан, дългогодишен висш офицер от армията на Негово Свръхпровеждащо Величие... Човекът, в дъното на чийто стоманен поглед бихте съзрели истинския лик на космическия ужас, ако, разбира се, някога се осмелите да се надвесите над този гигантски кладенец... Сред призованите от СВРУУМ е и актьорът Вал Денко. Мнозина го познават от холосериала...

Водещият замлъкна за миг, защото вече влизаха пълномощниците на членовете на Комисията. Набързо претупа останалите двама Зифрон Асар и Шул — явно до този момент нямаше никаква информация за тях (това беше добре) и насочи вниманието си към тегленето на Жребия.

— Във вакуумното поле със скорост тридесет и осем хиляди тертнера се върти ванадиевият куб с размери пет на пет на пет гецнера... — водопадът от думи продължаваше да залива жадните сетива на аудиторията. — Стопиращото устройство упражнява натиск от осем хиляди мара на квадратен гецнер, а ръбовете му...

* * *

— Три! — обяви гласът на Председателя на Комисията по жребия. — Падна ви се тройка, Велики Свръхпровеждащия СВРУУМ!

Церемонията, се повтори и... възгласи на изненада огласиха залата.

— Шест! — ... не вярваше Председателя. — Още от първия път шестица, Върховний МОЗГАН! Това се казва късмет! Можете да направите първия си ход...

* * *

Играта започна. За едни тя бе просто игра, за други — представление, за трети — съдба. Започна добре за Върховния компютър МОЗГАН — 003, но той не бързаше да се радва. Докрая имаше още много време. Сега трябваше да мисли и да внимава... Трябваше и да обяви първия си участник...

— В Играта се включва принц Мох Федас — извести тържествено той и се изключи от системата за връзка...

* * *

Баща му се беше измъкнал от мизерията на Долния град с помощта на няколко предателства. В Съвета на посветените го търпяха, защото се страхуваха от него. Откупил по този начин своето право на охолно съществуване, той не можеше да спре по средата. В Горния град се влизаше само през вратата на безчестието и се излизаше пак оттам. Затова прехвърли надеждите си за нещо по-добро върху своя син. Мох Федас растеше бързо и имаше всичко. Бащата се страхуваше единствено от това, да не би в наследника да избуят страстите на миналото. Затова и старателно го пазеше от контакти с долните, които Принца само няколко пъти бе мярвал през тесните процепи на щорите на граволета. Не желаше да го забърква и в тъмните дела на Главните компютри, защото знаеше какво го очаква там. Тази стерилна атмосфера направи Мох малко плах и свенлив, но здравите корени на гена вкараха всичко в границите на нормалното. Когато започна да рисува, баща му се изплаши. Разбира се, нямаше

нищо против синът му да се занимава с изкуство. Съзнаваше, че по този начин младият Федас преодолява някакви съмнения относно потеклото си, но в картините му откри странни, забравени дори от него неща. Боеше се и от настъпилото увлечение по сюжети от бита на долните. След като разбра, че сред художниците това бе станало нещо като мода, се поуспокои, но продължаваше да е нащрек. Като всяка мода, и тази отмина след време. Картините на младия творец се радваха на успех, в тях критиците откриваха нещо велико и почитателите му не можеха да не се съгласят с това... Търсеха го, купуваха го, приятелите му не успяваха да му се нарадват...

Трагедията дойде една заран, предreshена като кратко кодирано съобщение, което гласеше, че бащата е изваден от Съвета. Сврхпровеждащия компютър СВРУУМ — 411 бе решил с пълно единомудрие (както обикновено) да прехвърли част от недоволството срещу него върху ухажваните толкова време, именно заради този светъл миг, жертви. По странната логика на неумолимото този път в списъчето се бе оказал и бащата, инак човек с толкова заслуги.

Чак сега Принца направи преоценка на някои „нравствени стойности“, както сам той обичаше да се изразява. Никой не купуваше вече картините му и скоро ги докараха у тях (компютърът великодушно не ги изгони от квартала на Кристалните сфери). Приятелите му се разболяха до един, а страданията им се оказаха дълготрайни и с абсолютна забрана за контакти с външни лица. Мох Федас не беше свикнал да моли, безделието го подлудяваше, а грубата работа унижаваше. Имаше малко пари настрана и почти се беше решил да поотскочи за разтуха до Центавър, когато го повикаха по секретния монитор, замлъкнал от доста време насам...

* * *

Гласовете на коментаторите ехтяха:

— ... на цялата планета са насочени към Играта. Велика, неповторима, единствена — това е тя! Място на действието — Лабиринта! Време на действието — неограничено! Участници — засега само играчът на Върховния компютър МОЗГАН — 003! Но това е Мох Федас... Той тръгва добре, много добре... Три, о, ето, провървя

му — пет, следващия опит — четири! Та той е в близост до Ивицата! През това време Жребия е обърнал гръб на Свръхпровеждащия СВРУУМ –411 и той все още не е успял да вкара никой от своите избраници в Играта... Засега в Лабиринта е само Номер едно на Великия МОЗГАН — 003...

* * *

За Мох Федас Играта наистина започна добре. Излезе бавно и с подчертано достойнство от сградата бункер, където бе съсредоточена цялата мощ на неговия повелител (поне така се говореше). „Преплува“ през любопитната тълпа, изляла се като цунами пред „МОЗГАН’С Център“, направи лек тен под огнедишащите слънца на ония от холовизията, като успя дори да каже някоя и друга остроумна фраза пред микрофона!.. Това влизаше в правилата на Играта, След това се отскубна от почитателите и се отправи към метрото. Заслиза по стъпалата, сториха му се безброй. На перона имаше малко хора. Не му обърнаха внимание — сигурно не го познаха...

— Внимавай! — каза МОЗГАН. — След петнадесет секунди пристига твойт влак. Качи се във втория вагон и слез на третата спирка! Успех!

В главата на Мох бе монтирано съвършеното средство за връзка — миниатюрна биопластина, осъществяваща двустранния мисловен контакт между неговия и позитронния мозък на Върховния компютър. Беше се подчинил изцяло на могъщата му кибернетична воля и не се страхуваше от еретични мисли, които не биха се харесали на МОЗГАН. Всъщност тялото и духът на Принца бяха изпълнени само от една идея — унищожаването на СВРУУМ...

Слезе на третата станция. Една от стените й представляваше мозаично пано, изобразяващо карта на Лабиринта. Хвърли й едно око, преди да излезе от метрото, и остана доволен — бе тръгнал по най-прекия път към Ивицата. Засега!

— В отсрещната уличка е паркиран жълт автомобил — включи се компютърът. — Качи се в него и карай направо по булеварда. На петата пресечка отбий!

Мох изпълни указанията без никакви отклонения. Поддържаше средна скорост, караше уверено. Спря на посоченото място. Встрани от магистралата имаше малко площадче. В дъното му аленееше стоянка за аеротаксита...

— Да! — долетя мисълта на МОЗГАН. — Третото отляво. Височина около сто донера и трета скорост! Четири мили точно над аутобана „Норд-5“!

Мох Федас летеше право към целта. Приземи се там, откъдето „Норд-5“ завиваше надясно, за да заобиколи Ивицата. Вляво се разстилаше нейната безбрежност. За първи път я виждаше толкова отблизо. Струваше му се, че усеща зловещия ѝ полъх. Гледаше омаян в пустотата и мислеше за няколкото крачки, които го отделяха от пътя на истината. Той беше опасен, но водеше към гибелта на СВРУУМ. Някъде там, зад ония зловещи очертания на запустели сгради, се криеха тайнствените помещения, в които туптяха електронните вени на Свръхпровеждащия. До тях искаше да се добере Мох. Беше готов да се влачи по корем, да вие от болка и стене от унижение, но да допълзи до тях. Но знаеше, че за сам човек това беше невъзможно. Тихите и пусти улички, които примамваха със своето спокойствие, бяха претъпкани със спиращи времето капани, биопрепрограматори, убийствени силови полета, плазموхвъргачи, лазерни снайпери... Тъкмо за тяхното преодоляване разчиташе най-вече на МОЗГАН...

* * *

Ако Мох Федас и неговият позитронен покровител бяха успели да задържат още съвсем мъничко щастието на своя страна, Играта можеше да свърши много рано. Докато Принца съзерцаваше Ивицата, ванадиевият зар бесуваше. Пришпорван от бичовете на магнитното поле и шибан от нетърпеливостта на очакването, той най-сетне се смири, забави ход и замря, полегнал на една от страните си. И това реши всичко. Беше ред на СВРУУМ –411. Ако и този път шансът го подминеше, след поредното хвърляне МОЗГАН щеше да има човек, прекрачил е Ивицата. И което бе по-важно — срещу него нямаше да има никой... Но съмненията траяха само секунда...

— Шест! Шест, уважаеми СВРУУМ! — гласът на Главния компютър, който председателствуваше Комисията по жребия, трептеше с високочестотните херцове на облекчението. — Благоволете, Свръхпровеждащия, да встъпите в Играта! Очакваме с нетърпение вашия ход!

— Вкарвам в Играта първия си участник — каза властно СВРУУМ и екранът му потъна в мълчалива тъмнина. Миг преди това обаче по него засияха няколко искрици на задоволство..

* * *

Само на Земята можеше да се срещне подобно нищожество. Не че човешкият дух не познаваше падения, напротив, той често се чувствуваше уютно в бездните на низостта, но такава, Марианска падина на безчестието никога не бе обитавал. Наричаха го Шул и нямаше жив човек, който да си спомня истинското му име. Беше мерзавец. Продажен и лепкав, изплъзващ се от всеки полъх на конкретността. При споменаването на думата „работа“, дори на мили разстояние, по тялото му избиваха огнените петна на лентяйска алергия, а оплешивялото му и покрито със струпей теме се обливаше в едри капки пот. Конфликтът бягаше от него, както той от труда. Шул надушваше облачната му сянка от светлинни години и успяваше да взриви натрапчивата опасност със залповете на своето отчаяно лицемерие. Бе съсипал няколко цветущи предприятия, преди собствениците им да се усетят, и се бе укрил за известно време из Новите територии. Обичаше да се огражда с отявлени некадърници, сред които блестеше като диамант, а за подсилване на отблясъците патинираше способните с властолюбивото презрение на своята сивота. Напоследък с успех се подвизаваше из бизнеса с холографски образи. Сметките му в банките нарастваха методично и пропорционално на загубите на акционерите. Всеки ропот от тяхна страна бе сподавян тутакси от влажните като очите му фрази: „Какво толкова бе, господа... Недейте така! Хора сме.“ Зад него стоеше като плътна редица и т. нар. низш персонал на фирмата. Той ги ненавиждаше толкова яростно, колкото и своите „многознайковци“, но им бе дал свободи и заплати, за които не бяха дори и сънували. Елегантното

съчетание между неговата некомпетентност и бездарието на любимците му смразяваше шефовете над него, но те го търпяха. Шул бе удобен. Послушен, мек при моделиране, безполезен, но и безконфликтен... С тези си достойнства той привлече и вниманието на Свръхпровеждащия компютър...

* * *

МОЗГАН — 003 бе разработвал вариантите на подобна ситуация стотици хиляди пъти. Ако прехвърлеше Федас в Ивицата, щеше да оголи гърба си. Въпреки предпазните мерки не биваше да оставя Шул без човешко покритие. Знаеше вече твърде много за него, за да му позволи безпрепятствено да шета из Лабиринта. Жребият можеше да го запрати и в Ивицата, а там защитата на Федас би била най-неефикасна. Предпочиташе двамата да се срещнат извън нейните граници. Ето защо нареди на своя участник:

— Слез отново в метрото и пътувай три спирки към Северозападната зона!

— Разбрано! — смотолеви Мох. Все забравяше, че няма нужда от приказки...

* * *

Шул се измъкна незабелязано от цитаделата на СВРУУМ — 411. Мразеше тълпата, шума и най-вече журналистите. Все питаха нещо, все ровеха из миналото. Зави по „Сънсет“ и се качи в чакащата го лимузина. Единственият жест, който си позволи да направи, докато тя вървеше, бе да попипа предния горен джоб на сако си. Там беше. После се отпусна спокойно на седалката. Зад кормилото нямаше никой. Колата си вървеше сама. И как вървеше! След първите пет преки зави вдясно и след моментно изчакване потегли отново. Четири, после още веднъж пет. Това беше повече от добре, само посочицата нещо го тревожеше... Свръхпровеждащия усети напрежението му и веднага го успокои:

— Не се притеснявай, комбинацията е разигравана нееднократно. Ако потърпиш още малко, ще ти устроя среща с едно хубаво младо момче. Трябва да го убиеш незабавно, ако, разбира се, не гориш от желание да си размените ролите... — с Шул трябваше да се говори така. Точно, ясно и вулгарно.

* * *

Ескалаторите изкачиха Мох Федас отново на белия свят и той се озова на площад „Мелпомена“. Тръгна по „Одеонуей“. и потъна в познати води. Следобедните сеанси вече свършваха и публиката бавно се разотиваше. Започваше трескавото приготвление за вечерните представления. Нощта бавно падаше и меките светлини на рекламните извайваха от нейната тъмнота очертанията на призрачни сцени, върху които се разиграваха само обещанията за онова, което очакваше зрителя вътре, в истинските театри. А навън с всяка измината минута се вдигаше градусът на нетърпението и децибелите на шума. Открити автомобили паркираха със самочувствие, равно на огромните им размери, размекнали се от любезност портиери отваряха широко вратите им, за да могат слизащите от тях дами да покажат дължината на модната линия и тази на бедрата си... Федас дотолкова се бе увлякъл по лъскавото шествие, че когато чу гласа на МОЗГАН, се сепна:

— Влез в „Хамбара“! — заповяда той. — Имаш запазен билет на касата.

Преди години „Хамбара“ беше мястото, където скромна студентска трупa правеше първите си стъпки в изкуството. Днес той имаше славата на един от най-снобските и най-посещаваните театри в Лабиринта. Извратеният вкус на неговия режисьор (самият той обичаше да го наричат „художествен ръководител“) и няколкото скандали около последните му постановки (за тях пък държеше да са „авангардни“) превърнаха „Хамбара“ в дупка, където всяка вечер си даваха среща доста плъхове.

Мох бе чувал десетки пикантни легенди, изписали кратка-та, но бурна история на театъра. Сега обаче те не го вълнуваха, защото вече слизаше по покритите с вишневочервено кадифе стълби...

* * *

Онези, които бяха предпочели Играта пред магията на театъра, стояха пред холовизорите си и се наслаждаваха на бисерите, щедро разпръсквани от известния коментатор Це Али-пи. Днес той беше във форма:

— ... но това означава, че ситуацията вече силно се променя! Така е в Играта, така е! До последния момент напрежението ще ни държи в нажежените си клещи, за да докаже, че фундаменталната основа на нашите страсти е всъщност истинският двигател на прогреса...

Жребия се бе обърнал. Допреди секунди към Мох Федас се бе устремил само Шул. Сега зад гърба му щеше да се промъква из навалищата на Лабиринта и вторият играч на СВРУУМ — 411. Добре, че Принца не знаеше за това. Поне засега...

— Ще продължите ли с първия си участник, високопочтений СВРУУМ, или ще предпочетете да използвате най-високото число, за да включите в Играта втория си човек? — бяха попитали от Комисията.

— Вкарвам в Играта Зифрон Асар. — Това бе всичко.

* * *

Единственото нещо, което Зифрон Асар притежаваше на този свят, бе яростта. Омразата към всичките там компютри и техните човешки придатъци, жалката пасмина от лакеи, готови да излижат дори високоволтовите им кабели в името на тлъсто парче или добра служба. Но най-вече ненавиждаше тълпата. Онази дива, сива и отрудена маса, към която за жалост принадлежеше, принудена цял живот безропотно да работи. И той работеше години наред, тъпо, примирено... После изведнъж всичко това му омръзна. Заряза дома си, семейството си, работата си. Пропи се. Псуваше машините, обвиняваше ги за всичко, но бе толкова пропаднал, че започна да сътрудничи, на полицейския компютър. Беше си чист доносник, подъл и безнравствен като света, в който живееше. Произнасянето на думата

обаче го дразнеше и затова бе признателен на покровителя си, че я заместваше с нещо по-така... Компютърът също се отплащаше с дребна услуга — някоя пара за алкохола, с лицемерно, но сгриващо обещание.

Ето така, крачка по крачка, той се озова в подножието на гордостта. Беше загубил всичко по пътя. Останала му само яростта и омразата. И нещо друго. То припламваше рядко, много рядко, но озаренията му бяха ярки и искрящи. Нещо чисто и светло се раждаше тогава у Асар, което нашепваше не винаги разбираеми, но толкова приятни слова. Тъкмо тогава му се щеше да направи нещо. Нещо героично и. красиво, нещо възвишено и бунтовно. Само в тези мигове му се искаше да вярва, че е създаден на този свят и за нещо друго. За нещо по-различно от безцветното съществуване на един полицейски доносник и една човешка отрепка...

Когато Локалния компютър му съобщи, че го викат „горе“, като подкрепи думите си с ярко припламване на екрана, върху който се очерта голяма стрелка, сочеща към тавана, това не го изненада... Зифрон бе престанал да се учудва отдавна. Досети се сам, че става въпрос за Играта. Малцина бяха такива като него, които владееха до съвършенство силата на изпепеляващите с дъха си оръжия на човешката ярост...

* * *

На сцената ставаха странни неща и което бе по-интересно, бавни. Постановката се казваше „Лагуна“ и целият номер на режисьора се състоеше в това, че бе принудил актьорите да извършват движенията си безумно разтеглени във времето. Инак те не правеха нищо особено. Излизаха един подир друг на сцената (тоест на плажа), разпъваха шезлонгите и чадърите си и лежаха да се пекат. Но всичко това ставаше ужасно флегматично, изнервящо мудно. Октофоничната уредба възпроизвеждаше така характерния (според постановчика) за всяка лагуна дискотътен на прибой. През определени интервали той се засилваше и тогава актьорите, достатъчно натегнали нерви и мускули, изригваха в неколкосекунден див и забързан ритъм, за да се стоят

отново в дразнещата леност на претенциозното и формалистично режисьорско мислене...

Макар и бавно, хората, излизащи от плажните кабинки, ставаха все повече и повече, запълваха пространството между кулисите. Човешкият нравуняк набъбваше и нервните изпразвания на натрупаната енергия вече не дразнеха, а се възприемаха като нещо естествено. „Сигурно Играта, погледната от страни, изглежда така?“ — помисли си Мох Федас...

Спектакълът го бе погълнал и на Принца му бяха необходими няколко секунди и мъничко воля, за да се върне към действителността. „Защо ли е избрал такъв отнесен тип като мен?“ — попита се той и си отговори, че вероятно и това е някакъв трик на Върховния. Така си и беше, но нямаше много време за обяснения, защото в този момент Мох разпозна Шул... Бе го видял само за секунди при представянето, но го бе запомнил. Придвижваше се бавно от левия край на сцената към центъра, като се прикриваше зад плажен дюшек. Федас пусна бавно дясната си ръка към бедрото. Пиесата явно му действуваше, защото го направи почти със скоростта на актьорските движения.

— Не бързай! — чу гласа на МОЗГАН. — Това е номер. Стар и износен като продажната душа на своя изпълнител.

— Шул, нали? Онзи с дюшека... — мислите на Мох се бяха отърсили от убийствения ритъм...

— Грешаш! — каза хладно МОЗГАН. — Онова там е образът на Шул, холографското му изображение. Самият той се прави на маймуна пред една камера в съседната зала. Предпазлив е и иска да те види предварително. Искане да е сигурен, че ще... успее.

— Защо не беше жив! — простена Мох. — Както се влачи да сцената... Ще го изпепеля с...

— Почакай само още пет секунди... Пет, четири, три, внимавай, две, една... Стреляй!

От втория ред се надигна млад мъж. В ръцете му блесна неутронен магнум, от който излетя ослепително бял лъч. Изведнъж стана тъмно. Жените запищяха. Мъжете наскочаха. Суматохата се развиваше нормално. От сцената полъхваше на опърлено...

* * *

Върховния компютър МОЗГАН –003 не бе събирал подчинените си от няколко месеца. Подготовката за Играта отнемаше цялото му свободно време и затова бе поделил най-нетърпящите отлагане задачи между доверените си Главни компютри. Те от своя страна ги бяха свели до знанието на Локалните те пък — до Градските компютри. Проблемите бяха стари и ясни. Затова и МОЗГАН смяташе да бъде кратък и изчерпателен:

— Господа Главни, Локални и Градски компютри. Играта навлиза в своята решителна фаза. Засега инициативата е в наши ръце, но главните действия тепърва предстоят. Пред нас с цялата си тежест стоят много нерешени проблеми. — Някои от компютрите сведоха свенливо антени. — Вие всички станайте свидетели на първия ни голям успех. Бе унищожен играч на врага, И въпреки че той не бе от ранга както на своите съекипници, така и на нашите момчета, ние бяхме принудени да направим някои жертви. За материализирането на холографското му изображение бе изразходвано огромно количество енергия... Или с две думи, господа, предлагайте конкретни мероприятия. Нужна ни е енергия, много енергия. В противен случай смятайте Играта за загубена.

Мълчанието скоро бе нарушено.

— Нека опитаме със зодиакалното часово време — плахо започна един от присъстващите.

— Опитайте! — отвърна МОЗГАН.

— Да въведем режим за икономии на плазмата — обади се втори.

— Въведете!

— Възможни са и корекции в ценностните показатели — предложи трети.

— Коригирайте! — МОЗГАН беше доволен.

— Но всичко това може да доведе до някои временни затруднения за хората — досети се някой. — Те и сега обядват по мръкнало.

— Вие сам го казахте много точно, уважаемий, това ще бъдат временни мерки... А след това...

— Ама, разбира се... Аз само... — бавно заглъхна усъмнилият се Главен компютър.

— Закривам заседанието — каза Върховния компютър. — Сега всичките ни усилия трябва да бъдат насочени към Играта.

* * *

Шул бе мъртъв. Мох Федас вече нямаше работа в театъра. Стариият мошеник бе забравил, че подлостта и предателството бяха измислени от такива като бащата на Принца. И тази досадна небрежност му бе струвала главата. Самият Федас бе на път да повтори грешката на убития. Гордостта от добре свършената задача го бе заслепила и той не забеляза безликата и сива сянка, която се лепна за него след излизането от „Хамбара“. МОЗГАН обаче виждаше всичко...

* * *

За многомилионната публика започна най-интересната част от Играта — преследването. Тези, които я бяха измислили, знаеха много добре какво правят и какво искат. Тълпата трябваше да се увлече. Във въртопа трябваше да се излее не само силата на пряко участващите, но и страстите, симпатиите, желанията, страховете и възторзите на наблюдаващите. В противен случай представлението губеше от своя катарзисен смисъл. Всички обитатели на Лабиринта бяха вторачили погледите си към холовизорите. Камери и ретранслатори, гласове и кабели, коментатори и техника се бяха уплели в едно бясно и ревящо кълбо. В началото то тръгна тромаво, бутано от плахостта на пресметливостта, но с всеки метър, изминат по стръмния склон на безразсъдството, неговата увличаща скорост нарастваше. В момента тя все още можеше да се контролира от двата могъщи съперника. Улавяше се и от средствата, създадени, за да отразят събитието. И те го правеха. Професионално, дори с някакъв лек финес, присъщ на всеки, който отстрани и с аристократична неангажираност наблюдава кървава гладиаторска битка или жестока корида. Тази позиция беше удобна и безопасна. Само че временна и несигурна. Не само играчите сменяха бързо местата си. Засега обаче малцина се досещаха за това. Интересът на всички бе насочен към галаспектакъла. А той бе започнал да вдига своя градус...

Принца бягаше. Не бе го правил никога през живота си, дори в смутните времена след сгромолясването на баща му. МОЗГАН искаше да го спаси, затова го прехвърляше в бясно темпо от едно превозно средство в друго... Изведнъж задъханият ритъм на това главоломно надбягване секна. Мох Федас се бе озовал пред огромен небостъргач. Влезе запъхтян в преддверието му и се хвърли към асансьора. Цифрите, показващи достигнатите етажи, скачаха пред очите му като сума от развален таксиметров брояч. В стомаха му нещо се люшна и асансьорът спря на 93-я етаж. След няколко крачки вече беше в кабинета на баща си. В бившия му кабинет. Времето в него сякаш бе спряло от онзи миг на висша несправедливост. Слаба светлина струеше от тавана. Всичко си бе на мястото: старинното писалище, кръглата заседателна маса, дебелият килим... И големият портрет на омразния СВРУУМ. Мох седна зад бюрото. Отпусна се върху облегалката на масивния стол, попила формите от здравите плещи на баща му, и почувствува силата им. Тази опора го поуспокои. Разкопча кобура на магнума си, извади смъртоносното оръжие, огледа го и го положи пред себе си. Отнякъде се чу стържещ звук. Федас трепна, отвори най-горното чекмедже на писалището и постави вътре хладното парче метал. Вратата на кабинета бавно се плъзна встрани и в помещението влезе Зифрон Асар.

— Добър вечер — каза нагло той.

Принца дори не го погледна. Мерна само с крайчеца на окото си притихналия магнум и демонстративно се зазяпа в огромната картина върху отсрещната стена. На нея бе изобразена със замах сцена от героичното ежедневие на покорителите на суровата Алфатар V. Поведението му не бе продиктувано от неоправдано за случая лекомислие. МОЗГАН току-що нежно му бе прошепнал, че Асар е невъоръжен.

На бившия бедняк и настоящ участник в Играта обаче не му пукаше. Стърчеше наред кабинета и се хилеше срещу Мох, като че бе дошъл да го кани на бар, а не за да... го убие или бъде убит.

— Ама извадих късмет, нали? — наруши мълчанието Зифрон. — Като си помисля само, че можеше да ми се падне някой от ония тримата. Но съдбата този път се смили над мен... Тъкмо за такъв като тебе съм си мечтал цял живот...

Федас реши да не изслуша монолога докрай. Посегна бързо към стаената смърт, сграбчи безропотния ѝ наемник и жадно го насочи към Асар... Този път обаче той остана ням. Човекът насреща само се сгърчи като шибнат с камшик, устните му се свиха, а погледът му се впери в стреснатия магнум. Някаква неистова сила избликна от очите на плебея, изтръгна оръжието от държащата го ръка и го запрати към облицованата с махагон стена. Металът и дървото се прегърнаха с трясък, който веднага бе ревниво погълнат от мекотата на килима. После настъпи тишина.

— Не с тия кални номера, копеле такова! — изсъска Зифрон Асар. — Не изприпках целия Лабиринт подир тебе, за да ме пърлиш с това инструментче.

Мох Федас отрони първите си думи за тази вечер. Всъщност той повтори въпросите на не по-малко слисания МОЗГАН, който явно не бе очаквал такива фокуси.

— Какво беше това? Телекинеза? — Злоба, моето момче, злоба! Хванах се на това тенекиено хоро не за да търся някаква несъществуваща висша справедливост, а да мъстя. Но не като теб на някакви жалки брамки, а на истинските виновници. Такива като тебе, такива като баща ти ни нахиснаха в тая кал. Лично аз смятам, че от нея няма измъкване, но ако нещо все още може да се направи и промени, то ще стане с проливането на много кръв... Та затова съм дошъл — да почна отнякъде...

— Защо точно от мен, дявол да го вземе? — запита Федас, като пусна една тънка струйка на жалост в гласа си. — Аз пък какво съм направил?

— Тъкмо там е работата, че нищо не си направил. Това е твоето престъпление. Ако всички хора се бяха обединили, с машините отдавна да е свършено. Но подлеци като тебе и баща ти им отстъпиха всичко: власт, енергия, душите си им продадохте...

— Нищо не съм продавал — прекъсна го Мох. — Аз бях само художник, рисувах...

— Рисувал си. Избивал си плебейските си комплекси, като си се правил на творец, но винаги си оставал придворен шут. Макар че в дивотия, каквато е изкуството, би трябвало да няма титли и привилегии. Всъщност ти винаги си бил продажно същество, каквото бе и баща ти, когато имах честта да познавам на млади години.

— Дори да сте прав — Федас заговори кротко, — вие не сте справедлив. Знаете ли какво получихме за това, което вие наричате предателство. Знаете ли какво стана с баща ми?

— Какво стана?! Ти ми отговори какво толкова стана с нещастния ти татко! — Зифрон разпери питащо ръце, които веднага сви в юмруци. — Нищо не стана. Натрупаните с „честен“ труд пари останаха ли му — останаха му! Граволета взеха ли му — не му го взеха! Латифундиите ви на Центавър ваши ли са си — ваши са! А питах ли ме мене цял живот как съм живял... Глад, мизерия, беднотия... Ти слизал ли си някога в Долния град?

— Слизал съм — прошепна Мох. — Знам какво е.

— Нищо не знаеш, защото там отдавна няма нищо. Нищи — това вече означава нищо, нищожество, пустота. Бледи сенки на бившите горди създатели на електронни мозъци и звездни покорители. Няма дори и слаб повей от величавия бунт на отдавна отминалите години... Скотове. Роби. Тълпа сиви животни. Дори гаврата с бездушното им смирение не ражда ярост, а само овълчва от време на време застиналата им кръв. За тези нещастници и животът е обида...

— През последните години много неща се промениха — смирено каза Принца, а очите му шареха безпомощно из голямото помещение и с надежда поглеждаха към магнума.

— Нищо не се е променило, приятелче, нищо. Ужасното обаче е друго. Долу все още мъждука така наречената искрица на разума. Изненадващо е, но сред този многомилionen боклук все още можеш да откриеш истински хора. И това, че машините ги мачкат, експлоатират и лъжат, е най-малкото. Тези хора умират по сто пъти на ден, когато виждат, че техните жалки творения крадат от мислите им, от езика им, от думите им. Тенекиените брамки съставят твоята биография, обясняват ти кога и защо си роден, те измислят приказките за децата, те преправят историята на човешкия род и я свеждат до жалкия период на машинно-позитронната революция... Те пеят като нас, а ни карат да пеем като тях, да танцуваме в машинния им ритъм, да се движим като тях... Те ни задължават да правим дори любов, изричайки словата, които услужливо ни подсказват! Той и сега нашепва нещо в нежните ти ушенца, нали? Кажи де, какво ти вика онова жалко роботче?

— Честно казано, нищо. Аз сам се питам откъде извира вашата омраза. Разбирам, че не ви е било леко, но обикновено такива хора

търсят и намират упование в смирението, във вярата...

— Да, това е общоприетото схващане, внушено ви от любимите компютри. При това то е много удобно. Само че сега всичко се е обърнало с краката нагоре. Дори мизерията въстана в нашия поробен свят и вече не насочва хората към бога или социалните борби. Човешките взаимоотношения се изродиха и се сведоха до една жалка битка за оцеляване, в която всичко свято бива охулено и подиграно, забраните — потъпкани, а законите на прадедите — забравени...

Зифрон бе побеснял. От години сдържана стихия се бе разляла из кабинета, преливаше в коридора и се стичаше по пустите етажи на сградата. Той разбираше своето безсилие и тъкмо това го влудяваше. В тези минути на ярост би тръгнал да воюва против цялата неправда на света. Но срещу него сега имаше само един натруфен портрет — кичовата холография на СВРУУМ — 411, под чиято масивна рамка се бе свил един изплашен човек.

— Ей, тъпи компютърчета — викаше Асар с пълно гърло, обръщайки се ту към изображението на стената, ту към Мох, — чувате ли ме? Чуват ме — тихо довери той на Принца. — Чуват меее... — гласът му отново заехтя. — Чуват ме тези стари железарии. Та ето какво исках да ви кажа. Първо — глупавата ви Игра е измислена от хората. Второ — въобще не сте майстори в нея. И трето — аз не съм лакей като този тук — той посочи към Федас. — Чуваш ли, жалкий СВРУУМ-е, беднякът Зифрон Асар не е пионка, която можеш да размотаваш по разораното от човешката мъка поле. И за да ви докажа това, ще-убия ей сега туй нещастно и зъзнещо от страх създание с тия си две ръце... Виж го, МОЗГАН-е, виж как трепери твоят избраник и, да ти кажа честно, хич не се вълнува за съдбата на своя покровител — Върховния компютър...

Зифрон Асар протегна ръцете си напред и се отправи към Мох. Гневът бавно преместваше краката му към бюрото, жестокостта се бе разстлала върху лицето му. Само в очите, и то за миг, пробяга сянката на съмнението. Съзнаваше, че всичко е безсмислено. Но вече бе тръгнал...

Принца стана от стола и се прилепи до стената. Знаеше,, че МОЗГАН следи сцената, и очакваше нарежданията му. В отговор на своите надежди усети слабо прещракване в главата си. Позитронният мозък се бе изключил, без дори да се сбогува с първия си играч. Отсега

нататък Мох Федас щеше вече да знае, че всички върховни компютри са неблагодарни и подли... Но> беше малко късно за тази инак полезна информация. Ръцете на Асар тъкмо опипваха гърлото му с хищните си пръсти. Пред, очите му притъмня, след което нещо блесна...

* * *

СВРУУМ –411 мислеше усилено. Призна си, че не бе очаквал подобен ход. Докато Върховния компютър явно отдавна бе разработил варианта. Противникът бе опасал като коледна елха небостъргача с мини, за да го превърне в смъртоносен капан. Е, МОЗГАН бе пожертвувал своя принц, както навремето самият той прежали баща му, но го бе оставил с.половин отбор. Ако този нежизнерадостен за СВРУУМ процент се запазеше... Трябваше му малко време, за да дообмисли нещата. На още отсега Свръхпровеждащия знаеше едно — налагаше се да смени стратегията!

* * *

МОЗГАН — 003 бе доволен — толкова, колкото можеше да си позволи един Върховен компютър. Вярно — бе загубил Мох Федас, но момчето си бе обречено от началото на Играта. Принца бе свършил добре работата си на „предварителен спускач“. Чрез него МОЗГАН бе опипал почвата около врага... А тя винаги се бе славела като тресавищно несигурна, готова да глътне всеки наивник. Но той не беше такъв, защото не можеше да си го позволи... Чрез Мох бе очистил вече двама от противниковия отбор. Това беше добре! Много добре! Но тепърва предстоеше най-трудното. Свръхпровеждащия сигурно обмисляше вероломното си отмъщение. Оставаха му само двама, но много опасни играчи... Кога щеше да ги вкара в Играта обаче, зависеше от Жребия...

* * *

А той като че ли се бе заинатил и вече няколко пъти поред не позволяваше нито на единия, нито на другия да изпитат сладостната позитронна тръпка от поредното включване в Играта. Като всеки Жребий, и този бе капризен, лекомислен и непостоянен, но не и прекалено търпелив... Палавостта взе да му омръзна и много скоро зарът замря...

— Шест! Най-после шест! — обяви председателстващият. — Върховний МОЗГАН, отново е ваш ред.

— В Играта влиза моят състезател номер две — отговори МОЗГАН. — Името му е Ахиду Бел.

* * *

Като дете беше болнав, сетне израсна висок и слаб, рано сложи очила. Момчетата от класовете, през които премина с безразличие, не само се подиграваха с него, но и го побийваха. Изливаха злобата си върху му с онова нарастващо и заразяващо настървение, което прощаваме само на собствените си деца, гузно оправдавайки го с невинността на младостта. Свикна да страни от другите, затвори се в себе си. Стана недоверчив, премерваше всяка своя дума. Инак беше умен, бързо схващаше и се ориентираше в нещата. Родителите му се изненадаха, когато Върховния компютър го призова в школата за галактично разузнаване. Там той за първи път усети силата на общността. Поизправи снагата си, заякна, а и самочувствието му затрептя в самодоволни трели, особено когато беше в група. След това тръгна нагоре по стълбицата: оперативен координатор на Вега, втори инспектор в поселенията на астероидния пояс край Касиопея, шеф на охраняващите субсветлинния транспорт, доставящ на Земята добива от диамантените рудници на Сигма... Раменете му натежаха от знаците на властта, заплатата му се закръгли като тирианец преди пъпкуване. Това, разбира се, го промени. Но не много. Остана му навикът да се оглежда наоколо, да изслушва недоверчиво всеки и да премята около

минута в устата си думите, преди да ги изплюе. Дори когато трябваше да каже само, че предпочита розовия крем пред синия.

Разпореждането за прехвърлянето му на Земята го настигна в полет към Орион, където местните жители, ярки представители на кристално-силикатния разум, горяха от желание да възстановят първичната си органична структура. Стремлението им бе толкова силно, че се налагаше да бъдат взети някои ограничителни мерки. Те бяха насочени преди всичко към незначителен брой подстрекатели, които въпреки спонтанността на-събратята си твърдяха, че орионците винаги са си били мислеща форма от нежива материя...

С подписването на заповедта МОЗГАН му бе гласувал най-висшето доверие, известно досега в границите на изследваната Вселена — честта да поеме неговата лична охрана. Отначало-новата служба развихри у Ахиду Бел желанието да властвува. Постепенно то изтля, за да го замени състояние, което можеше да се нарече „интелектуален комплекс“. Не бе артистичен по природа, а много искаше да бъде. Опита се да свири, да пише, да рецитира, но нищо не излезе от това. Беше му по-лесно да приема и издава заповеди, да отдава чест. Задоволи се само с вечерните четения на свои стихове пред единствено преданото му същество — триглавата Гама, пухкаво млекопитаещо, което бе донесъл за спомен от звездните си пътешествия.

И сега неговият върховен направляващ го бе избрал за акция, чиято важност не би трябвало да се коментира, и той чувствуваше, че от изхода ѝ зависи не само собствената му съдба.

* * *

Ахиду Бел почти повтори първоначалния маршрут на Принца. Само след няколко хода той бе вече в близост до Ивицата и интуицията му подсказваше, че ще е първият от участниците, удостоен с честта да прекрачи нейните строго охранявани граници. Но това не стана така скоро, както му се искаше...

— Остани в аеротаксито! — нареди МОЗГАН. — Не пускай холовизора, отпусни се, можеш да запалиш! Ще се наложи да изчакаме!

* * *

Щастието скоро навести и СВРУУМ — 411. Той знаеше много добре, че количественото съотношение три към две съвсем не е в негова полза, но бе убеден в безгрешността на своя избор. Сега разчиташе на високото качество на играчите си и... на Жребия... И очакванията му бяха възнаградени.

— Вие сте на ход, високоуважаемий Свръпровеждащ! — съобщиха от Комисията. — Имате право да обявите третия си играч и, разбира се, да го включите незабавно в Играта.

— Благодаря! — с изисканост отвърна СВРУУМ-411. — Ще се възползувам от любезната ви покана. Продължавам с Вал Денко.

* * *

Ако една малка част от претенциите, които имаше към всичко и всички (освен към себе си), се бе изляла в скромното вместилище на характера му, сигурно щеше да стане голям актьор. Но не стана. Започна блестящо кариерата си, бързо се превърна в любимец на публиката. После дойдоха провалите. Лупата на обляната в светлина сцена увеличаваше стократно пукнатините на неговата несигурност. Импотентността на плътта роди и безплодието на духа. Крехкият кълн на таланта му бе потъпкан сред избуялите плевели на маниакалността. Взе да пие. Ореолът на славата бе свободният пропуск към съмнителните компании, в които той получаваше онова, което изкуството му отнемаше. Лъжеха го, че е велик, с безотговорното лицемерие на безперспективни пияници, за които чуждото нещастие и грях бяха чакан повод за пореден запой. Никому неизвестни поети, гълтаци на лазерни мечове и самозвани властници над псиенергии го тупаха по рамото, като го убеждаваха в некадърността на колегите му. А той продължаваше да пие. Неблестящата със своята младост режисьорка, с която за кратко време свърза съдбата си, се оказа повероломно чудовище от многоглавата хидра, изпиваща го всяка вечер с поглед от партера. След време реши да замине. Смяната на сцените не донесе нищо ново и добро. Хората навсякъде оставаха неподвластни

на магията на неговото изкуство, а и с годините жестокостта им нарастваше.

Върна се на Земята. Беше без работа. Принуди се да краде, за да пие. През цялото време обаче Вал Денко продължаваше да мечтае за някакво бягство, за една приказна и слънчева страна, в която всички щяха да отпиват от омаята на думите му... И в същото време спеше с вдовицата на своя учител и стреляше с купения на вехто древен револвер в новата ѝ рокля. Всяка сутрин се събуждаше, горящ от желанието да се залови най-сетне със замислената грандиозна постановка, но много скоро еуфорията на махмурлука отминаваше, заменена с безразличието, родено от първите разтърсващи глътки... И онова утро започваше с надеждата за нещо ново, стаено в тайнственото було, замъглило стъклото на изстудената бутилка. Тъкмо посягаше към, нея, когато екранът за връзка засия...

* * *

МОЗГАН — 003 използваше първото си право за размисъл. След като бе дошъл неговият ред за Жребия, зарът отново го бе дарил с шестица. Вариантите му бяха два — незабавно прехвърляне на Ахиду Бел в Ивицата или включване на нов играч. Първата възможност го изкушаваше, но присъствието на актьора го тревожеше. Бе узнал, че Денко е усвоил някои хватки по изгнилите сцени на провинциалните планети. Най-обезпокоителното откри в доставената с труд информация, където се казваше дословно: „От секретен източник ВВАВ — 02 научихме, че въпросното лице Вал Денко е прекарал три земни години на Юнтра VIII. Там той изучава усилено използваната от местните торопари актьорска система на превъплъщението. Някои от изпълнителите на тази школа владеят до съвършенство изкуството на външната промяна, както и качеството да моделират определен обем от околната среда. По-голяма част от тези „трикове“ са неизпълними на Земята поради разликата в потенциалите между магнитните и гравитационните полета на двете планети. До услугите на някои заслужили торопари са прибъгвали членове на престъпни организации. Има отбелязали случаи на обири и предумишлени убийства, в които участието им е абсолютно доказано.“

Ахиду Бел беше полицай и въпреки болните си амбиции не разбираше от изкуство. Срещу Вал Денко той можеше да се окаже безпомощен, а и на МОЗГАН все му се искаше да го пусне да пошета из Ивицата. Там щеше да му бъде най-полезен — сред клопките и засадите, сред изненадите и опасностите. Срещу актьора трябваше да извади подходящо оръжие. Още повече че СВРУУМ по всяка вероятност имаше намерение да използва способностите му в Лабиринта, за да поддържа напрежението. Свръхпровеждащия обичаше ударите в гърба.

Точно за такива случаи Върховния компютър бе подготвил третия си човек...

— Прекратявам правото си на почивка — каза уверено МОЗГАН. — Смятам, че уважаемата Комисия по Жребия няма да има нищо против, ако в Играта започне своето участие Антонио Яфодо...

* * *

Преди време бе чел в „Книгата за вселенските рекорди“, че за най-дълголетни представители на разумна цивилизация се смятат засега тирианските андули. Най-голямата автентично регистрирана възраст беше тази на един мъжки екземпляр, живял на Андула III точно 3586 земни години. Но дори възрастта на този феномен на звездното царство не би му стигнала, за да излежи всичките присъди, които уважаемите съдилища от Пръстена бяха благоволили да издадат срещу него. Не можеше да се оплаче от липсата на пропилені върху затворническият нар дни, но и не можеше да се каже, че бе досадил с присъствието си на надзирателите. И днес холообразът му бе в състояние да стресне с лъчезарната си усмивка някой новодошъл заселник, зърнал го да виси върху олющената стена на занемарен космодрум или в пълна с влечугоподобни гангстери крѣчма. Беше ограбвал банки и междупланетни кораби, търгувал с оръжие и роботи, залагал силови капани, беше убивал. Бягал бе поне от двадесетина бронирани килии, преплувал бе реки от лава, сменил бе близо стотина имена. С тази бурна биография би станал известен автор, ако имаше възможност да пише, но> никога не му бе оставало време за подобно аристократично занимание. Затова пък знаеше да стреля, да тича, да скача и да се крие. Ако трѣгнеше да брои раните си, май щеше да влезе в „Книгата за вселенските рекорди“, както онзи многолетен нехранимайко.

Момчетата от бранша го смятаха за приказно богат, но това бе легенда. Имаше едно интелигентно приятелче, останало завинаги на Силеза IV, разкъсано пред очите му от местните паяци, което обичаше да казва, че най-добрият начин да разрушиш един мит е да го материализираш. Много искаше да развенчае тъкмо по този начин мита за своето имане, но не му се удаваше. Бяха го пришили към Земята и сега малкото му „спестявания“ гниеха в тътнещата плът на няколко никому неизвестни планетки. Сигурно щяха да си лежат така с векове, ако на някой чуруликащ левак не му излезеше междувременно късметът.

Затова и прие предложението на Желязото, което се кълнеше в микропроцесорите си, че след свършване на Играта щяло да го пусне по живо по здраво. Единствената мисъл, която сега го глождеше, беше дали щеше да остане нещо от него, което да успее да се порадва на скътаното с толкова труд. Разбира се, Антонио Яфодо се бе подготвил да спаси колкото си може повече от скромното си, но все пак свое тяло...

* * *

Непредвидената пауза беше започнала да дотяга на Ахиду Бел. За сетен път бе огледал такъмите си, както наричаше арсенала от оръжия и хитроумни изобретения, на които цял живот бе разчитал. Проучи отново картата на Ивицата, макар да знаеше, че върши нещо безсмислено — всичко отдавна бе в главата му. Бездействието дотолкова му досади, че вече бе готов да престъпи заповедта на компютъра и да включи холовизора. Но все пак реши да запали една цигара. Излезе навън от таксито и започна бавно да се разхожда, като държеше под око площадчето. Не след дълго в тъмнината се очерта неясен силует. Светлините, идещи от магистралата „Норд-5“, източиха сянката и тя се опъна по диагонала на незастроеното пространство. Призрачното изваяние се приближаваше към него.

— Спокойно! — включи се най-сетне МОЗГАН. — Това е партньорът ти.

Магията от играта на светлината скоро престана да въздействува и загадъчното привидение се материализира най-прозаично в едно късо и тумбесто тяло. Крачетата, които ситнеха под него, не притежаваха никакъв особен финес, но говореха за пъргавина и сила. Главата също не бе отрязана от древногръцка статуя. Възголяма, положена върху сякаш сбит с чук врат, тя завършваше с масивна челюст, върху която като придошла река се разля сърдечна усмивка.

— Здравсти, мой човек! — каза веселата физиономия. В отговор Ахиду само вдигна глава и впери многодиоптровия си поглед в непознатия.

— Казвам се Антонио Яфодо — представи се набитият мъж, който сега, изправен до високия и сух Бел, не изглеждаше толкова

нисък. — Но като за съкафезник, пардон, за партньор като тебе съм само Фодо. Желязото рече ли ти, че припкам насам?

Ахиду Бел изрази възторга си от срещата, като хвърли цигарата си на тротоара и с усърдна бавност я смачка. После влезе в аеротаксито. Това си беше част от играта. Не от оная, голямата, с която се развличаха на твърде висока цена само висшите изкуствени мозъци, а онзи малък безобиден театър, съпътстващ от векове всяко човешко запознанство. Този път, разбира се, спектакълът бе гарниран с вродената недружелюбност на Бел и не на последно място с накърненото му себелюбие. Трудно му бе да допусне, че той с двусантиметровия врат ще му бъде равностоен партньор. Яфодо обаче нямаше вид на оскърбен. Тъкмо обратното — ловко се вмъкна в купето, плесна свойски Бел по коляното и жизнерадостно рече:

— Братче, знам, че си ченге, но ти прощавам. Ясно е — трябва да се яде. В този ужасен свят... Абе професия си е... Желязото изпя ли ти вече всичко за мен? Ами тогава да тръгваме!

И те тръгнаха, плъзгайки се на около два-три метра над земята, бавно и тихо, сякаш се страхуваха да не нарушат покоя на късния час. Лабиринтът беше пуст. В страничните улици властвуваше мракът, а той никога не е въодушевявал човешката природа, особено в случаи като този. Таксито като че ли душеше нещо, често намаляваше ход, завиваше, спираше, направлявано от волята и предпазливостта на МОЗГАН. Стана хладно. Напрежението лепнеше по стъклата и само човешкият дъх размразяваше неговата свиваща сърцата упоритост. Дори Антонио се смири. Но не за дълго. Скоро той сякаш се отърси от неприятното чувство на очакване и тайнственост, опъна се на седалката, която изпука под здравата му снага, и високо изрече:

— Ей, шефе, ти онемя ли бе? Не стига, че ме натъпка в тая теснотия, ами и една дума не щеш да ни кажеш.

Той се наведе напред, за да включи холовизора, и в този момент прозвуча гласът на МОЗГАН:

— Здравейте, момчета! Как е самочувствието? Аз съм с вас. Нещата се развиват много добре!

— Страхотно развитие! — прекъсна го Антонио. — Първо, ти хабер си нямаш къде е актьорчето, дето трябва да го осветкаме, второ, избра ми весела компания, и трето, държиш ме жаден от два часа... Слушай, шефе, не се бяхме разбрали така...

Най-изненадващо за пазителя на закона, компютърът не само че не направи дори забележка на бившия престъпник, но веднага след като го изслуша, съвсем учтиво каза:

— Абсолютно прав си, Антонио. Този Вал Денко наистина ми създава някои главоболия. Но не съм ви забравил дори за секунда. Ето, след завоя, какво виждаме вдясно?

— О, шефе, ти си готин! — възкликна Яфодо. — Не съм идвал в „Базата“ от години.

След минута двамата мъже си пробиваха път сред потната и пийнала плът на заведението. Добраха се до празно сепаре, по всяка вероятност предварително запазено от МОЗГАН. Скоро и келнерът щръкна до масата,

— Едно двойно, момче! — Антонио се чувствуваше като у дома си. — И по-бързо!

— Само сок — каза Ахиду и това бяха първите думи, произнесени от него пред Яфодо.

— Скиваш ли бе? — обърна се Фодо към келнера. — Що викаше преди малко, че ченгето е няма. Я какво баритонче има...

Сервитьорът не познаваше Яфодо, но животът го бе сблъсквал с хиляди като него. Така че не се мота много, а хукна да изпълнява поръчката.

— Познават ме навсякъде — важно каза Антонио, като се изтегна на стола. Този жест явно му бе навик — лъжливо движение, което отвличаше вниманието на противника и позволяваше да се надникне за миг в очите му.

Ахиду Бел извади цигарите си и запали. След малко дотърча и сервитьорът с поръчаното. Антонио отпи и започна някаква страшна история, в която имаше много пари, появяваха се разни супермени като трикрили гардероби, които той непрекъснато биеше, а в почивките отскачаше до дългобедри хубавици, изгарящи от страст единствено по него. Фантастичният разказ, който явно при други случаи бе имал винаги голям успех, този път разстрои единствения си слушател. Бел бавно допи сока си и тихо каза:

— Не смятате ли, че тази вечер наговорихте достатъчно глупости? Не си ли давате сметка, че сте поел голяма отговорност, като сте се съгласил да участвувате в Играта? Или вече забравихте за нея?

— Охоо — зарадва се Антонио, — така те искам бе, момче. Сърцето ми се късаше, като се беше умълчал оде. Само че ще те помоля да не ми досаждаш с професионалната си деформация — смени рязко той тона. — Като почнат да ми задават въпроси и ми се доспива. Ясно ли е?!

— За вас не зная, но аз съвсем не съм свикнал да ми говорят по този начин.

— Ако мислиш, че съм отгледан от гувернантка, жестоко се лъжеш, малкия! Шефе — Антонио обърна празната си чаша и я постави като микрофон пред устата си, — що не си му издрънкал на тоя цялата ми биография?

Бел остана невъзмутим. Той само понамести очилата си и продължи наиздателно:

— И в колата забелязах, че отношението ви към Върховния компютър не е пропито от необходимата и заслужена почит. Това ме дразни. Приемам го като лична обида. Въпрос на чест.

— Извинявай, братче, ама ми ги плещиш като никаквица. Ти за кого ме смяташ? Кой си ти, че ще ми говориш за обиди и чест? Ако беше тънал в отровните мочурляци на Рудан, ако беше бачкал в Граходолските мини и ако те бяха ръфали паяците от Дяволските астероиди, нямаше да употребяваш подобни тъпи лафове...

— Не вярвам плетенето на дантели да ви е изпратило из тия места? Познавам много хора като вас, които безделието и безотговорността превърнаха в престъпници.

— Ти си един голям многознайко — продължи Яфодо, без дори да си дава труд да изслуша Бел, — но ще ти кажа, че си доста ограничен. Ще ти кажа още, че мразя ченгетата, така както не мразя нищо друго. Ще ти кажа и това — той се разпали, — че аз наистина съм престъпник, но за нищо на света не бих сменил миналото си за клетото съществуване на едно парче лепкава глина, каквато несъмнено си ти.

— Аз не съм и очаквал типове като вас да ми се обясняват в любов — каза иронично Бел. — Властта и законността не се постигат с нежност. Те са за това, за да принуждават виновните да се страхуват от тях.

— А ти какво щеше да правиш, ако светът бе подреден като аптека?

— Съществуването на нашата професия е обективна необходимост. Щом изчезнат престъпленията, ще отмре и занаятът ни.

— Докато съществуват позитронните бандити, не бой се — захили се Яфодо.

Ахиду Бел побесня. Само неговият дългогодишен опит му позволи да не избухне външно. Дръпна дълбоко от цигарата си, позадържа дима в гърдите и чак тогава отговори:

— Когато идвахме насам, вие също си позволивте някои волни и абсолютно необосновани твърдения относно нашия Върховен компютър, но ги приех като думи на един позагубил самообладанието си човек. Преди минути ви предупредих, че подобни оценки са ми неприятни. Сега обаче виждам, че това е нещо като ваше убеждение. Искам отново да ви припомня, че цената, заложена в тази Игра, е много висока.

— Братче, това е първата сваятна дума, която чувам от тебе тая вечер. Цената винаги е била много висока, когато е ставало въпрос за моя живот — философски обобщи Яфодо и разтвори широко ръце. Не забрави и да си поръча още едно питие.

— Нямах предвид това — срыза го Ахиду Бел. — Мислех за съдбата на Върховния компютър.

— На мен пък не ми пука за него! — каза високо Яфодо. Пиенето бе започнало да то хваща. — Той също не ми остава дължен, разбира се. Но аз се интересувам само от себе си... Абе тук нямате ли мадами? — смени бързо темата той, като се обърна към минаващия келнер.

— Все ми се струваше, че осъзнавате вашата отговорност като малко, но необходимо звено от една сложна и високоорганизирана система — продължаваше нравоучението си Ахиду.

— И кой е този, дето я е създал тая толкова сложна и високоорганизирана система? — ехидността и течността потекоха по брадата на Яфодо и той ги обърса с шепа.

— Върховния компютър МОЗГАН — 003 — каза проникновено Бел. — Тъкмо от неговата висша воля сте избран и вие, от нея ще бъдат направлявани действията ви през следващите часове. Трябва да й имате доверие, а не да се съмнявате във възможностите ѝ и да си позволявате обидни подмятания.

— Винаги съм искал да се надсмивам над глупостта — каза тъжно Антонио, станал изведнъж сериозен, — защото винаги съм тънел под нейната власт. Аз, както и вие, както и всички тия нещастници наоколо никога не сме били истински свободни. Затова и приех предложението на Желязото. Влязох в свитата, за да мога да се подигравам с повелителите. Тъпите компютри приемат да бъдат осмивани, но само при условие, че изказаното мнение остава вътре в техните позитронни кръгове. По същия начин някога кралските шутове са си позволявали да изричат и най-тежките думи за своя монарх пред него. Това е било не само изява на „демократичността“ на суверена, но и своеобразна психотерапия за затвореното му и болно общество.

— Каква промяна? — Ахиду бе искрено изненадан. — Не ми се вярва да е единствено от алкохола... Антонио само махна с досада и продължи:

— Но нека не забравяме, че шутовете винаги са били добре платени... Всеки път обаче, когато някой се е отклонявал от тия рамки и си е позволявал да заговори на хората извън двореца, са му изтръгвали езика. На господстващите можеш да се присмиваш единствено вътре в самата власт, под нейната смазваща духа закрила. Но ако опиташ да го направиш открито, не само че няма да ти го разрешат, но и ще ти поискат сметка за това. А подобни взаимоотношения се уреждат бързо. Запознавал съм се със стотици такива длъжници из планетките, дето съм си оправял собствените борчове. Ала животът там не е много безгрижен, повярвай ми — Яфодо отново премина към безцеремонното „ти“. — Навярно затова си падам по забавленията и минавам за майтапчия. Няма човек, който е почнал да се надсмива над себе си и същевременно продължил да се подиграва на другите. Това го прави само твойт достоен за уважение партньор. Той най-много обича да се весели със собствената си глупост, без да я прощава, разбира се, и на останалите. Да се гаври с плиткоумието си, което и този път, в тая гадна Игра, няма да му донесе много радост. Но ако има нещо, което Фодо да ненавижда до смърт, това са тия долни железни копелета... А триж повече презира жалките им биологични слугини като тебе, ония низши духом твари, дето им се кланят и си мислят, че са избрани за някаква голяма Игра...

— Виждам, че плевелите на бунта, за чието изкореняване цял живот вярно съм бдял, са се пренесли и из покрайнините на

Пръстена — отбеляза Бел. — Смятам след приключването на Играта да изготвя своя доклад и да оглавя, ако великият МОЗГАН разреши, една мащабна акция в това направление.

— Ама ти наистина ли мислиш, че, първо, Играта ще има край, второ, ще оцелееш изобщо, и, трето, ще има някой да се нуждае от мащабните ти акции? Ей, винаги съм знаел, че сте много тъпи, ама все съм си мислел, че и малко се преструвате. Сега разбирам, че горчиво съм се лъгал.

— Беше ми интересно да ви изслушам — каза хладно Ахиду Бел, — но смятам, че е време да тръгваме. Не искам да ви обиждам, но имам чувството, че монолозите ви са добре из-шлайфани в многобройни репетиции върху десетки килийни сцени.

С това той прекали. Яфодо бе суетен и чувствителен. Беше се и понапил, а това специфично състояние изостряше сетивата му до болезненост. Антонио извади от джоба на широкото си сако малка метална кутийка и я постави на масата. Погали я нежно с ръка и изсъска в лицето на полица:

— Искаш ли да умреш веднага?

Бел не се изплаши толкова за себе си, колкото от това, че неразумно бе разярил партньора си. Не го хареса още в началото, посетненият разговор също не го въодушеви, но въпреки това не забравяше, че Антонио бе избраник на Върховния компютър. Добър или лош, това решаваше само МОЗГАН и затова Ахиду се въздържа от крайни оценки. Ето защо примирено въздъхна:

— Моля ви, нека платим и да тръгваме!

— Ще тръгна само аз! — каза тихо, но с много сила в гласа престъпникът. — Ти ще останеш тук с една от моите пчелички в мозъка...

— Стига шеги! — каза Бел и стана. — Сега пък за какви пчелички ми говорите?

— Ориански! — отговори Яфодо. — Ориански пчелички, от които няма отърване. Това е козът, с който мисля да цакам в мръсната ви Игра.

Внезапно в главите и на двамата зави сигналът за тревога. Бел с твърда стъпка премина през опустелия дансинг на заведението и се отправи към изхода. Антонио го последва е палав вървеж, който едно негово старо приятелче наричаше „оверлог“. Чувствуваше се ужасно

изтрезнял и същевременно готов да опрости невежеството на едно глупаво ченге. Ръцете му обаче стискаха здраво малката кутийка. Пред „Базата“ ги чакаше скоростен граволет, боядисан в тъмнозелено.

* * *

В Играта бяха настъпили значителни промени. СВРУУМ — 411 се бе възползувал от поредния си максимален бал и бе вкарал в боя своя последен участник. И докато актьорът Вал Денко, потънал тайнствено в дебрите на Лабиринта, задържаше вниманието на Върховния МОЗГАН, четвъртият играч на СВРУУМ уверено напредваше към Ивицата. При това той бе специално подготвен за работа в нея. Всички надежди на Свръх-провеждащия компютър бяха съсредоточени върху него — протохератора от трети ранг Елиад Сафтан,

* * *

От преданото си служене в армията бе разбрал две неща — че ненавижда техниката и че е по-лесно да научиш тия, които мислят, да маршируват, отколкото тия, дето маршируват, да мислят. В началото, когато роботите бяха купчина пушечна тенекия, нямаше проблеми. Изпълняваха безропотно и най-тъпите заповеди и умираха с песен на уста. По-късно ги снабдиха с мозък и изведнъж те започнаха да му дават съвети. Оттогава ги намрази. Предпочиташе да командува банда каменояди (и го бе правил), отколкото елитна част от термисторни интелекти. Три успешни преврата бе извършил на населените отскоро планети отгатак Еридан, три пъти бе оглавявал свободни от машините човешки общества. Умееше да налага волята си над хората, да ги унижава и вдъхновява, когато трябваше. Затова пък се чувствуваше като ученик пред компютрите. Психиката им, ако изобщо имаха такава, му се струваше чужда като новооткрита галактика.

Елиад Сафтан бе развивал своите теории пред младите офицери, с които работеше, и с това само бе съкратил пътя до Земята и пенсията. Дълбоко вярваше, че бог е създал човека по свой образ и подобие, за да

властвува над Вселената, а не да имитира своето величие върху несъвършени метални модели. За расата на владетелите имаше толкова много работа между звездите, толкова извънземни форми на мисълта чакаха здравите им десници, че бе истинско кошунство подобно разпиляване на силите. Бе разчитал винаги на себе си и никога не бе съжалявал за това. В най-добрия случай би накарал някой робот да му лъсне обувките, но и през ум не му минаваше да разработи с него нова тактика за торпедно-лазерна атака. Колегите му се полъгаха по първоначалните резултати, наистина много обнадеждаващи, но сгрешиха. Сега се каеха, лишени от властта и сладостните ѝ плодове. Не можеха да го признаят открито, защото свръхкомпютрите ги бяха сграбчили здраво за съвестта, но съжаляваха. Доказателството за това лежеше като медальон върху гърдите му. Едно малко, удобно и много полезно уредче, за чието съществуване ръждясващите тенекии дори не подозираха, туптеше с ритъма на сърцето му. Сътворено в най-дълбока тайна само от човешки ръце, това приспособление бе най-страшното оръжие, появявало се някога на Земята (когато науката беше на негова страна, я понасяше). То обаче не представляваше нищо без него. Затова и неколцина верни офицери бяха успели да вкарат обработените му данни в един от главните компютри, след което дойде изборът и поканата за Играта...

За първи път от много години насам инициативата се намираше в ръцете на Елиад Сафтан и той нямаше никакво намерение да я предостави другиму...

* * *

Легендите за Ивицата бяха толкова много, колкото и безбройните автентични карти, претендиращи да отразяват всяка педя от нейната загадъчна площ. И ако в преданията можеше да с; отдели някакво рационално зърно, стаило в себе си вековния страх на хората, то картите бяха рожби на фалшификатори и мошеници. Небивалиците за Ивицата често се публикуваха в печата не без намесата на висшите компютри, за да поддържат мита за нея. Дори днес в крайнокварталните кръчми можеше да се види някой пропил се герой и да се чуят невероятните му приключения в Ивицата. Корозирали

роботи кимаха в знак на съгласие и се кълняха, че всичко е вярно, защото самите те били придружавали юначагата. Естествено, повечето го правеха за литър машинно масло, но в името на справедливостта трябва да се каже, че имаше и такива безразсъдно смели типове. Очите и ушите на тълпата не винаги бяха добри свидетели, но именно чрез тях се разпространяваха слухове за Ивицата, които спомагаха за нарастването на сигурността на властта.

Цялата истина бе, че дори МОЗГАН — 003 и СВРУУМ-411 не знаеха всичко за Ивицата. Това, разбира се, не бе известно никому. Някога в тази зона се бе намирал административният, финансов и научен център на Лабиринта. В „ситито“ са били разположени сградите на правителството, държавните учреждения, големите банки, някои мощни изследователски институти и осведомителни централи. Но несигурността и страхът бързо станали господари на прокълнатото място. Започнали обири в банките, убийства на висши политици, все по-често изтичала секретна държавна информация, промишленият шпионаж разцъфтявал... Успоредно с нарастващата престъпност се вдигало и нивото на мерките за сигурност. Свърхелектроника, хиляди невероятни изобретения на човешкия гений, хитроумни нововъведения поглъщали огромни средства. Могъщите гангстерски организации отвърщали с не по-малко дръзки в научно и техническо отношение удари. Някои от откритията започнали да се изплъзват от контрола на своите създатели. Неяснотите в областта на общата и специална хронотеория довели до обособяването на нерегулируеми време-прехвърлящи пространства. Оставени без надзор биологични опити бяха родили кошмара на десетки чудовища, които обитаваха и днес изоставените от хората сгради. Една след друга опустявали цели улици, обезлюдявали квартал след квартал.

Имаше случаи на попаднали в биологични препрограмати хора, които след това, разбира се, никой не наричаше вече така. Всъщност тъкмо разказите за живите чудовища се радваха на най-голяма популярност. В историите за електронните и механичните сеячи на смърт липсваше побиващата тръпки драматургия, родена от сблъсъка на човешката беззащитност с вековната самота на безформената и гладна биомаса.

След години Ивицата била оградена с висока стена, наоколо разположили многобройни постове. Хората изнесли каквото могли

оттам, другото изоставили. Именно несметните богатства, скучаещи в сейфове и банки, мамеха смелчаците. Но сред руините на Ивицата се криеха и други съкровища. Там бяха останали по-голяма част от независимите енергийни източници на двете най-могъщи мислещи машини, соларните им системи, немалко високоорганизирани елементи от блоковата им памет и дори няколко дълбоко засекретени командни пункта. Сред този съвременен ад се таяха най-уязвимите места на МОЗГАН-003 и СВРУУМ-411. Ако някой бе спечелил от „пренасянето“, това бяха те. Мълвата вероятно имаше основание да твърди, че за голяма част от поразите в Ивицата носеха отговорност двата висши компютъра. Само че никой никога нямаше да им я потърси.

Затова и родоначалниците на Играта бяха избрали Ивицата за място на бойните действия. Върху тази огромна сцена бяха правили своите стъпки десетки актьори, бяха се произнасяли стотици монолози, каращи кръвта да изстива, бяха се разигравали пламенни трагедии и безукорно чисти убийства. Там всичко беше истинско. Но най-реалните неща в Ивицата бяха ахилесовите пети на двата суперпозитронни мозъка. Всеки поотделно само знаеше точните координати на своя енергиен сектор, но огромният страх ги караше тутакси да забравят дори плахата мисъл, че те съществуват някъде.

Все пак и МОЗГАН, и СВРУУМ се бяха добрили до древни документи, чертежи и карти, които им позволяваха да се доближат до истината. В случая под това абстрактно понятие се криеше конкретно действие — смъртта на другия. Към изпълнението на подобна благородна задача се бе запътил Елиад Сафтан и засега нямаше никой, който да му окаже съпротива...

* * *

Протохераторът Елиад Сафтан бе прекосил пръв границата, отделяща зоната на кошмарите от делника на Лабиринта. Тревогата на МОЗГАН бе разбираема...

В един от районите на Ивицата се бе промъкнал враг, който нямаше намерение само да се поразходи из нейните развалини. Посоката на движението му бе недвусмислено ориентирана към

енергийните източници на Върховния компютър. Математическият модел на разпределянето на усилията на търсене бе готов. Чистата стратегия бе в зависимост от подмножествата на линейното векторно пространство, а полезността на нападащата страна се определяше по проста формула. МОЗГАН-003 я изчисли. Ако с наличните си трима играчи той осъществеше издирване във всеки сектор, вероятността от засичане бе $16/21$. Ако тръгнаха двамата — Бел и Яфодо, — вероятността намаляваше на $2/7$. На свой ред СВРУУМ-411 също бе избрал района с вероятност $2/7$ към $5/7$. В резултат при оптимално разпределение на хората си МОЗГАН имаше вероятност $16/35$ да открие координатите на Елиад Сафтан. И най-малката аберация обаче би я намалило, но и отклонението от избраната стратегия на другата страна би увеличило тази възможност.

Върховния компютър изчисли и ценността на всеки участник. Съпостави ги с данните за играчите на СВРУУМ-411 и остана доволен. Математическото очакване на загубите бе минимално. Преминаваше към наречената от него смесена стратегия на Играта, чийто спектър се състоеше от множество чисти стратегии на отделните звена. Вероятността им за използване съгласно новия план бе положителна.

* * *

Играта бе започнала като голямо шоу, като народен празник. Тя бе предмет на всички холопредавания, на публични обсъждания и частни разговори. Ентусиазмът, с който се посрещаше всеки успех, и унинието, което следваше неуспеха, измерваха социалните градуси на масовата психоза. В този смисъл общественото мнение подкрепяше изцяло Играта. Засега! МОЗГАН-003 правеше това уточнение, защото много добре знаеше какво го очаква по-нататък. За съдбата на подчинените му машини и хора не се вълнуваше. Играта се бе пренесла в Ивицата. При това пръв СВРУУМ-411 бе успял да прехвърли човек там. Върховния компютър бе принуден да се отбранява. Голяма част от чудесиите в Ивицата му бяха подвластни и той бе решил да ги активизира до висша степен, за да изгради непробиваем вал около уязвимите си пунктове. За тази цел му трябваше енергия, много енергия...

— Досега — гласът на МОЗГАН кълнеше високо, приповдигнат с октавата на недоволството, и се оттичаше по каналите за връзка към гузната съвест на подчинените му компютри, — когато Играта се водеше само в Лабиринта, временните ограничения имаха своя положителен ефект. Но от днес нататък Играта се прехвърля в Ивицата. А това означава нов, качествено нов подход към енергийните проблеми. Наличните източници трябва да преминат изцяло на пълна мощност. От лазерно-плазмената система да се изключат всички нерентабилни предприятия, неангажираните пряко в Играта звена й. биологичните потребители!

— Извинете, Върховний МОЗГАН — обади се един от главните компютри, — трябва ли да разбирам от вашите думи, че съм длъжен да прекратя всякакъв достъп на енергия до подопечните ми биоединици?

— Да, уважаемий ПСОК XII, тъкмо това трябваше да разберете — ехидно отговори МОЗГАН.

— В такъв случай ще се наложи да повишим степента на готовност на силите за сигурност. От опит знам, че човешкото търпение не е безкрайно.

— Това се подразбира от само себе си — подчерта Върховния компютър и продължи: — Ще ми се, уважаеми членове на позитронния логико-информационен съвет, да ви припомня и някои други истини, които, струва ми се, напоследък сте позабравили. — Ако МОЗГАН беше човек, можеше да се каже, че той строго изглежда присъстващите. — Първо, очаква ни трудна борба с мощен, хитър и вероломен враг. Второ, Играта не е само мое, а общо дело и ако се защитаваме помежду си, всички ще бъдем в безопасност. Трето, мен не ме е страх от изхода на Играта. Не бих я започвал, ако не беше така. А и никой не е достигал, воден от малодушието, до най-високото място, на което съм застанал сега. Така че — на работа!

— Все си мисля — включи се в разговора Главен.компютър ДРД IX, след като почтително бе изслушал прекия си ръководител, — че ще ни се наложи да поработим сериозно и със средствата за масова информация. Тяхната отговорна роля в Играта нараства все повече, и то не само като осведомяващ, но като регулиращ и моделиращ съзнанието на хората фактор. Според мен ще трябва да се прочистят някои холовизиовни станции от вредители и саботьори, ще е

необходимо да се сложи край на еснафската разпуснатост и разточителствата на някои техни самозабравили се администратори!

— Много точно! — възкликна МОЗГАН. — Напълно оправдана и съвсем навременна мярка. Сред нас съществува някаква пакостна практика, своеобразна амалгама от наследени структурни пороци, която не ни позволява от години да поставим биотварите там, където е истинското им място. Нека днес Играта стане оня мощен стимул, който ще ни позволи да ударим на два фронта — срещу безскрупулния СВРУУМ и срещу човеците. Нека засилим бдителността, нека бъдем безпощадни, нека се сплотим още по-здраво около високочестотните импулси на Върховния компютър МОЗГАН-003...

Електронни пиукания и електрически изпразвания заглушиха последните думи на МОЗГАН. Съвещанието на висшите позитронни мозъци бе приключило.

* * *

Ахиду Бел и Антонио Яфодо се разделиха без много емоции. Стиснаха си ръце и потъркаляха някакви неразбрани звуци из устните си кухни, докато ш изплакнат от взаимната неприязън. После.полицаят се отправи към пристигналия да го вземе глисер. Бел бе получил заповед незабавно да се отправи към Ивицата, а това означаваше часове на бездействие за Антонио. Той се разходи около паркирания пред „Базата“ масленозелен граволет, оставен на негово разположение, и се понамръзна сред влагата на късната вечер. Дотолкова, че дори поизтрезня малко. След това влезе в машината. Опъна се продължително на предната седалка, уригна се бойко и изруга Бел. Сетне извади от хладилника една ябълка, загриза я шумно и включи холовизорчето. Образът бе толкова реален, а говорителката така съблазнителна, че Яфодо дори се заслуша — нещо, което от години не бе правил. Оказа се, че представят новия филм, който след малко щяха да покажат. Казваше се „Истинският лик на предателя“.

— ... в тази ярка творба — твърдеше хубавицата — авторите правдиво и гневно разобличават проституиращия живот на загниващия свят, сътворен от СВРУУМ-411. Този развратител на компютърните стойности и платен агент на антипозитройните сили превърна своята

част от Лабиринта във вонящо блато. Натрапената от него шпионско-лакейска култура, военноподпалваческа литература и реакционно-разбойнически филми се превърнаха в глашатаи на СВРУУМ-овия упадък. В това гангстерско изкуство има място само за съмнението и страха. Съвсем естествено, след като подобни „блага“ се ширят удобно в изградената от него безправна система, обречена безусловно да загине. Тъмни призраци бродят из тази джунгла на порока и разпалват електронно-биологична омраза, противопоставяйки двата вида и издигайки в култ съмнителни морални ценности. Тези напъни са осъдени не само от обективната историческа реалност, но и от актуалното развитие на Играта, чийто успешен завършек, в който нито за секунда не се съмняваме, ще тури край на една вековна и омразна диктатура...

— Брей — рече Яфодо, — този СВРУУМ бил голямо чудовище бе! МОЗГАН-е, братче — полита гальовно той, — ти Ли ги измисли всички тия щуротии? Много трудна работа ще да е?! Аз навремето тръгнах да пиша писмо до едно гадже, щото на астероидчето, дето копахме, нямаше никаква друга връзка и такъв зор видях... Три думи на кръст не успях да върло. А ти как се оправяш? Какво изискано слово! Трябва да запомня два-три лафа и като ги пробутам на абдалите, ще има да зяпат... Я, филмът почва. Скивай к'во става! Готин е...

Яфодо се настани удобно и се загледа в оживелите образи. Дотолкова се увлече, че забрави да си отпие от бирата.

* * *

Протохераторът Елиад Сафтан напредваше в Ивицата. Бавно, но методично заобикаляше многобройните препятствия, често спираше, сверяваше нещо с картата и отново тръгваше. Бе стъпил върху платното на един от главните в миналото булеварди и въпреки че мястото бе открито, не се страхуваше. Той все още беше единственият човек в опасната зона. Промъкна се между две купчини от развалини, които като Сцила и Харибда дебнеха обречените си жертви, като преди това ловко бе изключил пусковия им механизъм. Предпазливо продължи по широката права, която в близките стотина метра не би трябвало да му създаде ядове. На следващата пресечка обаче имаше

силов капан и той възнамеряваше да го преодолее с добре пресметнат ход. Смяташе да мине през ъгловата постройка — около десететажна жилищна сграда, пощадена от времето и разполагаща с два входа. Мазилката ѝ все още се държеше здраво, дори пясъночервеният ѝ цвят не бе избелял. А това винаги бе подозрително в местенце като Ивицата. Как му се щеше да има сега подръка няколко новобранци, на които да изкрещи: „Напред, момчета!“, но нямаше... Налагаше се сам да свърши тази мръсна работа.

Скоро достигна до главния вход, който гледаше към булеварда. Трябваше да влезе в него, да изкачи няколко стъпала, да прекоси апартамента на партерния етаж, разположението на който знаеше, и през задната врата да излезе на страничната уличка. Всичко изглеждаше просто, ако не беше тази мазилка...

— Какво Ще кажеш, Сврѣхпровеждащия? — попита Сафтан. — Смяташ ли, че опасенията ми са основателни?

— Да! — предаде мислите си СВРУУМ-411. — Струва ми се твърде рискована намислената от теб операция. Бях ти предложил вариант пет за преодоляването на този капан.

— Вариант пет щеше да ме изведе на „Сикс стрийт“ — отвърна Елиад, — която е фрашкана от лазерни стреломети, а и разстоянието значително би се удължило.

— Добре, давам ти пълна свобода на действието.

— Не ме ядосвай. Знаеш, че съм комплексиран на тема команди. Твоята власт свърши в мига, когато прекрачих Ивицата. Сега само аз решавам какво да правя. Мисля си, че е в твой интерес да ми помагаш.

Протохераторът се наведе, избра един голям камък, подхвърли го няколко пъти в ръка, сякаш за да определи теглото му, и накрая го запрати в зейналата паст на входа. В тъмнината нещо издрънча...

* * *

Антонио Яфодо изключи картината. Щеше да се поболее от скука. По-тъпа холовизия не бе гледал дори на Изронената планета, където войната от векове бе естественото състояние на нейните обитатели. Предположи, че работата на МОЗГАН не е розова, щом така щедро разливаше черната боя на ненавистта. Усмихна се злорадо и

тъкмо тогава мислите му бяха прекъснати от равномерен звук, който бавно приближаваше към граволета. Източникът му бяха две най-обикновени токчета на дамски обувки, но истинският му композитор бе една разкошна, полюляваща се и вдигаща кръвното налягане походка. Гарнирана с най-великолепния женски задник, който Яфодо бе срещал при безбройните си митарства из пространството, и украсена с две пищни бедра, тя бе самото предизвикателство. Съблазънта премина бавно край Антонио. Бавно и близо. Толкова близо, че той видя дори безупречните ръбове на черните ѝ чорапи и усети изкушаващия ѝ дъх. Страстта го обхващаше бавно като омаята от доброкачествен алкохол. Тя караше слепоочията му да забият с възторга на отдавна непалували камбани, а краката му тихо да изстиват в предчувствие на чуждата топлина. Осени го мисълта, че не е спал с хубава жена от години... и излезе от граволета.

Мамещият вървеж се бе отдалечил на десетина метра и тъмнината вече му придаваше някаква призрачна мекота и загадъчност. Яфодо го последва. Тръгна, без да бърза и без да се притеснява, защото знаеше, че МОЗГАН щеше да го предупреди, ако имаше някаква опасност. Песента на токчетата галеше копнеещата му за нежност душа, така както тънките пръсти на пианист милват клавиатурата от слонова кост, изтръгвайки оттам мелодия, не по-малко богата на оттенъци. Над цялата тази разбушувала се стихия обаче звучеше плътният бас на възторга. Скоро изящните почуквания заглъхнаха в тишината на тясната пряка, в която и Антонио бе свърнал, сподиряйки видението.

Той се спря. Огледа се, но не забеляза нищо особено. Улицата беше пуста. Изневиделица се появи мъгла, която ставаше все по-гъста и размазваше очертанията на околните сгради. Скоро нейната пелена ги погълна съвсем. Наоколо вече-нищо не се виждаше. Яфодо инстинктивно бръкна в джоба си, напипа кутийката и се успокои. После се обърна и предпазливо се насочи натам, където предполагаше, че се намира осветеният булевард. Изведнъж почувствува, че е нагазил в нещо меко и лепкаво като глината на планетата Младост IV. Краката му едва се отделяха от земята, напредваше мъчително. Отнякъде долетя кикот. Беше истеричен, изнервящ и даващ много храна на въображението относно своя произход.

Бившият престъпник рецидивист, дългогодишният затворник и настоящ участник в Играта Антонио Яфодо застина като йонииска колона. Не страхът го изля в нейната древна и изящна форма, а изумлението. Чак сега старият ас улови с ноздрите си лошия дъх, който би трябвало да усети още щом чу чаткането на ония перверзни токчета...

— Стига актьорски номера! — извика високо той. — Какво си се скрил в тъмното като...

В този момент Антонио почувствува как нещо живо, лигаво и хладно се увива около краката му. Отскочи веднага, за да попадне в хватката на друга, не по-ласкава гадина. Мъглата почна да го изнервя. Така, слепешката, не го биваше. Обичаше да е очи в очи с неприятелчето, пък дори то да е осемръко и легирано. Тварите, изглежда, бяха повече от две и почти го бяха стегнали в братските си прегръдки. Яфодо нямаше много време за помайване. С усилие издърпа дясната си ръка от гърчещия се куп, стрелна я към джоба, където тя затършува настървено, след което я вдигна високо и победоносно над главата си. Юмрукът му здраво стискаше металния куб.

— Хайде, моите момичета — каза той и натисна слабата издатина върху една от страните му, — елате да спасите бате си Фодо от тия гадни влечуги! Комедиантчето искаше да ни поуплаши със стари номера, ама те няма да минат. За левак ли ме имаш бе, бездарен палячо? — викна в мъглата Антонио. Сетне дочу любимото жужене и установи отслабването на притискащата гърдите му сили.

Мъглата се вдигна в миг. Тресащицната несигурност под драката му се сгъсти и отново се превърна в улична настилка. От нападателите нямаше и следа. По дрехите и обувките му не бе останало дори петънце. Актьорчето си го биваше, само дето този път фокусът му не успя. Едва след като направи подробен оглед на тялото и облеклото си, Антонио вдигна глава. И... чак тогава ги видя. Бяха трима, застанала един до друг в дъното на улицата, препречили я като бент с широките си рамене, каубойските си шапки и разкрачените си пози. Гледаха нагло, кисели усмивки озаряваха от време на време неинтелигентните им мутри, джвакаха нещо, което изплюваха през злобните си устенца. Най-много предизвикателство обаче струеше от претенциозните им погледи. Яфодо имаше чувството, че някой асистент-режисьор стои

отстрани и непрекъснато им подвиква: „Присвивайте очите! Още!“ И те го слушаха, защото около взора им се бяха стаили нежните бръчки на напрежението. Бутафорността на поведението им се засилваше още повече от това, че през тесните процепи между миглите се лееше добре репетирано безразличие към света.

— Здравейте, симпатяги — жизнерадостно ги поздрави Антонио. — Как е добитъкът тази година? В Тъмбетон или Уичита пиячката е по-добра? Уайът Ърп още ли е жив и здрав?

Тримата упорито мълчаха. Само десните им ръце бавно се плъзгаха по бедрата.

— Не сте от най-приказливите, виждам — дърдореше Антонио и също нехайно пхна ръка в джоба си. — Май с шапките ви би станала по-весела компания, а? Сигурно и от покер не разбирате?! — бе напипал отново кутийката и настъпилото от това успокоение роди наглостта. — Ами пицовите ви, и те ли са така мълчаливи?

Това свърши работа. Тримата направиха една крачка и се приготвиха за стрелба. Но Яфодо ги бе изпреварил. Убийствените насекоми се стрелнаха към каубоите по-бързи от куршумите, а Антонио се просна на земята, макар че не обичаше изпомачканите костюми...

След няколко минути той разглеждаше жертвите. Този път Вал Денко се бе доверил на техниката. Прерязани проводници, изкълвани елементи и овъглени отломки се валяха около корпусите на трите робота. Като замисъл бе добре, само дето актьорчето не знаеше, че пчеличките на Фодо не бяха зловиди. Жива плът, метал или пластмаса — тези подробности за тях нямаха никакво значение.

Тъкмо привърши огледа, когато чу вика. Бе на отчаяние, в него имаше зов и надежда. Бе на жена и, незнайно защо, в главата на Яфодо страстта отново зачука с ритъма на одевешните токчета. Идваше иззад ъгъла. Антонио се затича натам. Пристигна тъкмо навреме. Двама гангстери в черни костюми и с предизвикателно огънати надолу периферии на шапките се опитваха да натъпчат в широко отворената врата на черна лимузина нещо, което се съпротивляваше. Воланът на колата бе стиснат здраво от млад негодник, чиито нервни тикове издаваха новака. Антонио не изпадна във философски размисъл. Развъртя се смело и след няколко удара гангстерите бягаха към автомобила си с разбити ченета и смирени погледи. Чувството, че

всичко е почти като на кино, се засили, когато се усети приклеknал и държащ в ръцете си пламналата тежест на красиво женско тяло. Долната му част преди известно време го бе зашеметила с формите си, а горната сега бавно се съвземаше и май започваше да го прегръща. Хубавицата наистина отвори очи. Големи и бездънни. Смолистата ѝ коса галеше китката на Яфодо и на него хич не му се искаше да се изправи, но трябваше.

— Кой сте вие? — попита непознатата. — Какво се случи?

— Бяхте нападната току-що — каза той, като не сваляше поглед от лицето ѝ. — Чух вик... Бях наблизно и... Нали разбирате... — очите му излъчваха тиха скромност.

— Казвам се Лина — рече вече бодро жената.

— Очарователно име! — прошепна той. — Моето пък е Антонио Яфодо.

— Яфодо?! Нима сте онзи от холовизията, участникът в Играта?

Това го обезоръжи. Ако и този театър бе дело на Вал Денко, той никога не би позволил да се спомене за Играта. Лина говореше за това толкова спокойно, че почти бе изключено да е замесена в нещо.

— Бихте ли ме придружила! — попита плахо тя. — Съвсем за мъничко. Живея наблизно.

— Разбира се! — каза Антонио и направи първата крачка към своята гибел.

* * *

Елиад Сафтан бавно отваряше вратата на апартамента, през който трябваше да премине. Бе преодолял без проблеми, но с много страх стъпалата, водещи към него, и сега се оглеждаше в тъмнината на антрето. Запали джобното си фенерче и продължи. В огромния хол, потънал в прах, нямаше нищо обезпокоително. Пристъпи в съседната до него стая. Движенията му бяха уверели — знаеше, че в подобни случаи всяка проява на нервност се заплаща скъпо. Бе прекосил около половината от дължината на помещението, когато чу тряска от затварящата се зад гърба му врата. изстина. Дали бе от течението, или си беше чисто капанче? Клопка беше! Разкопча якето и напипа пластината върху гърдите си. Допирът до уреда му вдъхна кураж.

Нужно му бе малко време. Пое дълбоко въздух и... разбра, че нещо не е в ред. Дробовете му сякаш останаха празни.

Паниката неусетно взе да го обзема. Тогава ги съзря. Ами да! Трябваше да се досети за тях веднага след като видя цвета на външната мазилка. Бяха се напластили върху отсрещната стена и като старателен бояджия нанасяха своето присъствие по цялата ѝ площ. Това значи бяха прочутите спори на халиатския щам?! Малко му поолекна. Поне знаеше с кого си има работа. Плесента се славеше с това, че се размножава много бързо в силно магнитно поле, като рязко повишаваше способността си да усвоява кислорода от въздуха. Ако помещението беше затворено, а Сафтан не се съмняваше, че херметическите му уплътнители са в ред, то можеше да се очаква скорошната, и то мъчителна смърт на уловения. Протохераторът нямаше намерение да нахрани тази неизвисена форма на живот. Бръкна уверено в раницата, която бе праметнал през рамо, и извади бомбата. Прикри се зад един от шкафовете и я хвърли към отсрещната стена...

* * *

Вторият човек, който прекрачи в Ивицата, бе Ахиду Бел. След като се раздели със започналия да му досажда Яфодо, полицаят се качи в глисера и се отправи към територията ѝ.

МОЗГАН-003 използва максимално всички открити се при Жребия възможности, за да насочи своя играч към зона, от която би могъл сравнително бързо да пресече част от несигурната ѝ твърд. Пътят на уверено напредващия Сафтан трябваше да бъде препречен на всяка цена.

Едно невнимание на Бел щеше да му коства животът. Попадна на вградени в колонадата на бивша банка снайпери и само добре третираните му рефлексии го спасиха. В суматохата изгуби дори очилата си, но от бойната си торба извади резервните, които предвидливо бе скътал при тръгване. От нея измъкна и част от екипировката си. Отдясно на широкия си колан окачи бластера, а отляво — цилиндричния крайник на лазерния меч. След това навлече драхмусовата антилъчева жилетка. Поприклекна два-три пъти

с нея и като усети, че е понатежал, прикрепил към гърдите си и антигравитата. Регулира го и веднага се почувствува поолекнал. Сетне внимателно разстла диплите на невидимия си скафандър и се напъха в утробата му. В незримото едно след друго изчезнаха неговите крака, тяло, ръце, накрая под ципа потъна и самодоволната му усмивка. Улицата изведнъж опустя. Само отпечатаците от стъпалата, които личаха върху изпепелената земя, очертаваха посоката на движението му. Макар и невидим, човек винаги оставяше след себе си следи.

Лина наистина живееше наблизко. Самата тя бе истинска и хубава. Яфодо не издържа на изкушението и прие поканата ѝ да изпият по нещо. Не бе виждал никога по-стилно подреден дом. Изящни тъкани, мебели от дърво и картини от стари (Майстори създаваха атмосфера на топлина и уют. Разнесе се тиха музика. И сред цялата тази феерия грееше със своята хубост Лима. Тя го покани на масата, мамеща с меките форми на тирианския сервиз върху ѝ, и запали свещите, които изпълниха стаята с тайнственост и благоухания. Наля от изумрудената течност в две чаши и поднесе своята за наздравица.. Озарено от игривите пламъци, лицето ѝ затрептя с израза на благодарността и възхищението. Сякаш бе силует, изрязан от абаносово дърво и положен върху поднос от слонова кост.

— И не ви ли е страх? — попита тя, след като отпиха. — Чувала съм, че Играта е най-великото изпитание на нашето време. За нея се подбират само истински мъже, свръхличности...

Всякога друг път Яфодо би се изсмял грубо, би обяснил на това крехко създание, че Играта е глупост, а компютрите — тъпащи... Но не и в този момент. Някак изведнъж той разбра, че наистина би трябвало да е нещо изключително, щом Върховния МОЗГАН е спрял избора си върху него. Това го направи добър и великодушен дотолкова, че сам се изненада от дълбокомислието на думите си:

— Вярно е. И подборът е доста прецизен, и опасностите в Играта са стотици, но място за страх няма...

После Антонио пи, отново и отново. Разказа на Лина живота си. Е, не чак с тия подробности, които пазеше за кръчмарските си слушатели, но говори много. Отдавна не бе разтварял душата си пред чужд човек. Всъщност никога не бе го правил. Но бе закопнял за това. Беше му писнало от лъжи, измами, страх и насилие. Наситил се бе на приключения. Бе му омръзнало да гледа непрекъснато смъртта в очите.

Вероятно цял живот бе мечтал единствено за това — да стои някъде на чисто и хубаво, да отпива на малки глътки омаята на доброто вино и да гледа Лина. „Колко му трябва на един мъж“ — обичаше да казва дебелият надзирател от дранголника на Дънлоп VI. И е бил прав старият развратник...

— Да! — каза Лина. — От историите ви става такъв холосериал, че чак косата ми настръхва. Но все пак това е минало. За мен е по-важно дали някога ще се видим отново, а това означава, че трябва да успеете в Играта...

Тук Антонио Яфодо направи втория си погрешен ход.

— Лина — смутено започна той, — ако това, което казвате... че искате и след Играта... да продължим по някакъв начин... Аз съм богат, приказно богат. Цял живот съм трупал, защото сигурно съм знаел, че ще ви срещна някой ден. Само една ваша дума, и богатствата на три галактики ще бъдат хвърлени в краката ви, купища високоорганизирани тенекии ще молят за вашето внимание, звездни монарси ще просят милост от вас... Само един звук, само един жест, и вие ще видите кой е Антонио Яфодо...

— О, Антонио — каза Лина, — от колко малко време се познаваме, а имам чувството, че цял живот съм прекарала с вас. Но вие почнахте много да ме глезите и се боя, че една слаба и беззащитна жена като мен няма да може да издържи дълго това суетно бреме. Но не това е важното в случая, разбира се. Хиляди пъти повече се страхувам за вас...

— Напразно! — прекъсна я Яфодо. — Страховете ви, мила Лина, са неоснователни. Сигурността, с която ви говоря, не се дължи на високомерие и глупост, а на реални възможности. Ето, вижте... — Антонио бръкна в джоба си, извади безценната кутийка и я положи върху масата пред Лина. — Това са прословутите иридиеви пчелички от Ориана XIV. Трудно се поддават на дресура, но при успех притежателят им няма проблеми. По-страшно оръжие не съм срещал между звездите, а, повярвайте ми, извървял съм хиляди светлинни години път, имал съм възможността да се полюбувам или, което е значително по-вълнуващо, да изпитам върху гърба си предимствата на стотици бойни средства.

— И какво правят те? — попита Лина, като посочи кутийката.

— Убиват! — отвърна тихо Антонио. — Няма измислена от вселенския разум броня, която може да устои пред нежните им хоботчета.

— Ужасно! — изстена Лина и посегна да напълни чашата. — И все пак те ми станаха симпатични, защото са вашата стража. Да пием за тях!

Антонио жадно пресуши чашата си. Изпъна се назад в свой стил и дървеният стол изскърца.

— Ще донеса малко лед — каза Лина и стана. Яфодо с възторг я проследи, докато се скри зад плъзгащата се врата. Чак тогава погледна към кутията. Тя си лежеше на мястото още по-нова и лъскава отпреди. Взе я с нежност и я пусна внимателно в джоба си.

Лина се върна след няколко минути. Разпредели леда по чашите, отпи глътка от своята и се вторачи в Антонио.

— Какво има? — попита той.

Лицето на Лина се бе удължило, а лекият ѝ допреди малко грим се бе набръчкал като разтопена смола и бавно се свличаше надолу.

— Ти наистина си много як! — отбеляза сухо тя. — След такава конска доза някои затварят очи завинаги.

— Стига номера! — стресна се Яфодо и бръкна в самото си.

Лина се усмихна. Вълчите ѝ зъби блеснаха. Горната ѝ челюст се надвеси застрашително като коварен леден блок в кулоара на Брани. Антонио инстинктивно вдигна ръце, за да прикрие главата си. Все пак запази хладнокръвие и дори се насили да се засмее. Пред него ликът и тялото на Лина се променяха неузнаваемо. Дясната му ръка вече галеше хладината на кутийката. Когато я извади, Лина беше изчезнала. На нейното място, вперил мрачен поглед в Яфодо, седеше актьорът Вал Денко.

— Край на комедията! — каза той.

— Тя сега започва! — отвърна Антонио и натисна бутончето. Ненадейно главата му зашумя, зави му се свят и той с мъка се задържа да не падне, като се вкопчи здраво в ръба на масата. Гальовното жужене не се чуваше. Измамният свят наоколо се рушеше, ръцете му увиснаха в празното. Вал Денко бавно се разтвори в настъпващата пустота. Последното нещо, което Яфодо видя, бе, че стените на стаята, зловещо оголени и лишени от уют, бавно се приближаваха една към

друга. Кутийката падна на грубия под и се разтвори. Беше празна. Трета крачка нямаше да има...

* * *

Заговорът на офицерите бе разработил сравнително прост, но многообещаващ план за действие. Според неговата първа точка в Ивицата най-напред трябваше да се прехвърли доверен и опитен човек. Второто условие бе той да разполага с модерна техника и ефикасни оръжия. Най-трудноизпълнима бе третата задача. Тя изискваше от избраника да се добере до уязвимите жизненоважни възли на двата позитронни мозъка и да ги унищожи.

С включването на протохератора в Играта първата част от плана бе изпълнена. Вторият проблем отне много време, труд и нерви, затова пък крайният резултат удовлетвори всички. В ръцете на Елиад Сафтан бе поверено оръжие, чиито чудодейни възможности щяха да му позволят да доведе делото до успешен край, без да се подлага на излишни рискове. То бе плод на изключителни човешки знания, умение и талант. Въпреки това никога не би видяло бял свят, ако сътворяването му не бе пришпорвано от злостните камшици на оскърбената чест на хората и вампирската им жажда за отмъщение. Сякаш цялата людска ярост бе изригнала в мига на неговото раждане, за да застине след това в безбройните миниатюрни форми, които изграждаха хитроумните схеми на първия в историята на света портативен времепреместител.

Според сценария, в който главни изпълнители бяха Елиад Сафтан и неговото тайно оръжие, протохераторът трябваше първо да се промъкне до сградата на енергийния комплекс, продължаващ и до днес да обслужва МОЗГАН-003. Необходимо бе да застане колкото се може по-близо до нея, защото уредът имаше ограничен пространствен обхват. След това Елиад щеше да прескочи назад въз времето, за да попадне в ония безоблачни дни, когато са започвали строителните работи за центъра. Само няколко крачки през обекта, само няколко преодолені кобалтобетонoви фундамента, и той щеше да се озове в средата на бъдещото главно помещение за контрол на енергийното хранване. Ново докосване до клавишите на времепреместителя,

предварително програмиран за тези преходи, щеше да го върне в своето време. Според изчисленията в този миг Сафтан трябваше да се окаже сред най-лесноранимите елементи от сложната мислеща система, известна като МОЗГАН- 003. Оттук нататък започваше най-вълнуващата част на действието — унищожаването на Върховния компютър. Дори само една от трите бомби, с които щабът бе снабдил своя довереник, щеше да стигне за успеха на делото. Специалистите твърдяха, че след разрушаването на центъра щеше да настъпи енергиен шок, който да изключи за известно време цялата техника в Ивицата. За тези.няколко минути протохераторът можеше безпрепятствено да притича през блокиралите ужасии до другата заветна цел — тайнствената ахилесова пета на горделивия СВРУУМ. В нея Елиад бе длъжен да забие последното копие на отмъщението...

Дотогава обаче имаше да изтече много време. Засега Елиад Сафтан бе принуден само да изтупа дрехите си от прахоляка, разлетял се след взрива. Той бе отворил огромна дупка в стената на стоята капан, през която протохераторът бе излязъл на исканото място — малката уличка, извеждаща според картата почти безпрепятствено до авенюто на Големите стени. Долният му край се преграждаше от масивна бяла сграда, чието достигане бе мечтата на Елиад. В Лабиринта преминаването из това разстояние би отнело четвърт час при среден, дори бавен ход. В Ивицата обаче то се превръщаше в изтощителен суперспециален слалом, ограничителните линии на който бяха маркирани от тясната ивица на надеждата, разделяща живота от смъртта. Но на Сафтан сега не му бе до философски обобщения. Знаеше, че в тежки ситуации като настоящата, не трябва да се умува много-много, а да се действа. И той тръгна.

Броят на населението върху единица площ в Ивицата рязко нарастваше, СВРУУМ-411 бе използвал рационално няколко благоприятни обръщания на зара, за да прехвърли в нея актьора Бе го превел хладнокръвно по Пътеката на безумците и сега Въл се ширеше в огромен и безопасен апартамент, от който се откриваше чудесен изглед към Площада на Конституцията. Това съвсем не означаваше, че той се бе отдал на леността. Напротив, задачата му бе много сериозна. На това място се очакваше да се развият съдбовни за изхода на Играта действия и неговата роля в тях беше повече от главна. Ето защо Вал Денк не си губеше времето в лекомислено съзерцаване на руините, а се

подготвяше за представлението. Според плана им със със СВРУУМ то трябваше да има голям успех. В ушите на актьора вече ечаха аплодисментите.

* * *

МОЗГАН-003 беше бесен. Погълнат от Играта и изтормозен от неблагоприятността на Жребия, той бе оставил в ръцете на заобикалящите го некадърници цялата грижа за управлението на Лабиринта. И съвсем естествено там започнаха да стават странни неща. В началото му подаваха доста гримирана информация, след което в съобщенията започнаха да проникват сигнали за временни прекратявания на работата, да се споменават някакви искания на хората, да се намеква за тежко състояние и зачатъци на криза. Накрая тия усуквания преляха в нагли комюникета за стачки, саботажи и бунтове.

На всичко отгоре доминиращата стратегия бе преминала в ръцете на СВРУУМ-411. Той не само бе успял да уравни броя на своите играчи с този на МОЗГАН, но и бе съумял да ги прехвърли вече в Ивицата. Срещу опитния офицер Елиад Сафтан и коварния актьор Вал Денко Върховния компютър бе опълчил засега само своя верен Ахиду Бел. Позицията му наистина бе добра, но много по-сигурно щеше да бъде, ако редом с него действуваше още някой. Ето защо МОЗГАН поддържаше непрекъснато връзка с Комисията по Жребия дори когато бе принуден да обяснява най-прости неща на подчинените си. А дебатите бяха бурни.

— Позитронни глупаци — сипеше щедро обидите си Върховния компютър, — не, не, моля ви, не се правете на оскърбени. Та какво друго сте вие, ако не една банда недостойни и некадърни позитронни тъпаци. И най-малоумният човек има повече мозък от вас... Ето защо ми се ще за последен път да ви припомня някои всеизвестни истини! Изпаднали сме в тежка, дори критична ситуация. Но бедствието е общо и засяга всички ни, запомнете това добре, ако то ви утешава. Трябва да пипаме здраво, желязно, така както подобава на един висш интелект. Бъдете уверени, че бъдещите успехи ще ни оправдаят за всичко, дори за престъпленията. Искам ред и спокойствие! На хората

напомняйте всеки ден, набивайте им ежечасно мисълта, че развоят на Играта е в моя власт, че инициативата е в наши ръце, че победата е близка и неизбежна. И не забравяйте — дори малкото постижения се дължат изцяло на моите лични качества, а временните неуспехи — на сложни междукompютърни обстоятелства...

В този момент се обадиха от Комисията. Дълго очакваният миг най-после бе дошъл. Зарът се бе смилил над Върховния компютър и му бе предоставил възможността да включи в Играта своя четвърти участник. Розовите облачета на облекчението поразкъсаха тъмните сенки на гнева, обвили унилите антени на главните компютри. Настроението видимо се повиши.

— Уважаема Комисия — МОЗГАН-003 умишлено обагри обявяването с тържествени тонове, защото знаеше, че няколко холовизионни канала продължават въпреки кризата да информират за хода на Играта, — в този вълнуващ за нас момент ми се Ще да поздравя всички, които със своя ум, труд и дисциплинираност допринасят за успешното развитие на Играта и имат своя дял в бъдещата велика победа над злото и тъмните сили. Един от тези скромни труженици на общото дело е човекът, който сега стъпва на пътеката, водеща към славата. Неговото име е Ор Халас...

Да, Върховния компютър притежаваше уменията да превръща врага в приятел и приятеля във враг.

* * *

За петдесет години бе успял да извърви нелекия път от възторга и любовта до презрението и омразата. В началото им се възхищаваше, но не с онзи суетен плам, разгарящ се в душата на създателя при досега със собственото творение. Радваше го нечовешката им искреност. Пред електронните мозъци подлостта и некадърността не смогваха да се прикрият зад широкия гръб на гръмките титли и съмнителните заслуги. Те безжалостно поставяха всеки на мястото, му навярно за това, защото не участваха в коалиции, опозиции, враждуващи групи и мафия, не бяха с никого и против никого. Честолюбивите не желяеха да им простят това. Приспособленците не можеха да се адаптират. Бездарните ги ненавиждаха. Колкото повече се усъвършенствуваше изкуственият интелект, колкото по-безпристрастни и прецизни ставаха неговите оценки за човешките качества и възможности, толкова повече нарастваше градусът на емоционалното отношение към него. За съжаление цифрите се уголемяваха единствено в нерадостната половина на скалата, разположена под критичната точка на нулата. Ор Халас също не остана чужд на този процес. За разлика от общото мнение обаче неговите чувства бяха белязали от полъха на положителните стойности. Причината за това навярно бе в дългогодишната му съвместна работа с компютрите. Тя го бе сближила с тях, късайки неумолимо и малкото му връзки с хората. Пред новите приятели си бе позволявал да изрича сквернословия и интимни изповеди, които никога не би споделил с човек. Съзнаваше рисковете на подобни взаимоотношения. За него обаче те не бяха голяма изненада. Още в момчешката си мечта за работа с мислещите машини Ор Халас бе включил самотата и страданието, които досегът с тях носеше.

Когато се появиха първите позитронни мозъци, той бе назначен за програмопазител на един от тях. Стотици бяха задълженията му, чиято крайна цел бе охраната на свръхкомпютъра от опити за разрушаване, преднамерено подаване на погрешни данни, кражби на информация и дори от налудничавите посегателства на душевно болни... Още тогава обаче някои специалисти твърдяха, че програмите

на машините трябва да се предпазват не само от злонамерени действия. Тъкмо обратното. Най-голямата опасност, уверяваха те, би могла да дойде от необмислената добронамереност. И се оказаха прави... Именно човешката глупост и мързел позволиха в бездънните хранилища на позитронната памет да се вложат всички известни знания за света. В това нямаше да има нищо лошо, ако редом с тях не съжителствуваха социалните неправди, разкъсващите обществото противоречия, упадъкът на нравите... Всички смятаха компютрите за неми свидетели на объркания човешки свят. Но те най-добре знаеха за какви „високоблагородни“ цели и с каква варварска изобретателност се използваха натрупаните в тях познания и опит. Тъкмо проявеният от тях хуманизъм доведе до онова майско утро на..

Бунтът на роботите скоро бе потушен. Малцина узнаха за неговите истински подбуди. Обвиненията бързо бяха насочени срещу законите на роботиката и съществуването на моралните ограничители. Поредица от безумни разпоредби доведе до тяхното премахване. С това позитронните мозъци станаха вече неуправляеми. Наслоената през годините човешка ненавист даде богата жертва. И до днес не можеше да си обясни защо от хората те взеха само лошото, защо загребаха с жалните си за емоции шепи само в тинята на човешките страсти, обърнали горделиво гръб на малките, но чисти песъчинки от съвършенството на човешкия дух. Вероятно и той бе един от многото, които предумишлено или неволно бяха причинили тези травми в инак кристалните мозъци. Скоро комплексът за вина прерасна в неосъзнато, но силно чувство, в което доминираше поривът за възмездие. Подгонен от воплите и стоновете на онеправданото човечество, призракът на стария професор Франкенщайн крещеше от върха на готическата камбанария и го заклеваше в едно — да отмъсти, да разруши, да убие!

Повече от тридесет години бе работил със СВРУУМ-411, знаеше и кътните, и млечните му зъби, навиците, комплексите, страстите и страховете на това могъщо, но и жалко позитронно създание... По-късно само се молеше. Искаше едно — да се добере до резервното командно отделение и тогава да се види чия злост щеше да бъде по-голяма — човешката или машинната...

Когато научи за Играта, сам подаде документите си.

* * *

Елиад Сафтан бе излязъл на Големите стени. В дъното на авенюто се белееше обектът на неговите стремления. Ако зоната на обсега на времепреместителя бе по-обширна, щеше вече да припка необезпокояван към сградата. Но и сега той не беше далеч от нея. Нужни бяха още малко усилия. Трябваше да ги направи. Беше уверен, че ще успее. В този миг земята под него се разтресе. Протохераторът се олюля, но запази равновесие и не падна. Зад полусрутената сграда вляво се чу смразяващ кръвта рев...

* * *

И Ор Халас бе в Ивицата. Знаеше на пръсти пътя към остъкления небостъргач, в чиито хладни помещения му се щеше да попадне час по-скоро. МОЗГАН също се стараяше много, вероятно бе подслонил полиция в засада, защото бе насочил цялото си внимание към Ор. Но след първите стотина метра, изминати от кибернетика в Ивицата, се случи нещо, което и двамата не бяха очаквали. Изглежда, трасето бе попаднало под неизвестен магнитен купол, тъй като връзката помежду им се прекъсна за няколко минути. След това тя се възстанови и Върховния компютър си отдъхна. Засега всичко вървеше нормално.

А и Ор се справяше великолепно. Бе среден на ръст, с бледо и излъчващо интелигентност лице. Очите му бяха черни и от съчетанието между тях и побелелите му коси вероятно се раждаше нещо, което хората наричаха благородство и красота. Челото му бе прорязано от тънки вени, които пулсираха в ритъма на едно човешко сърце, но на МОЗГАН те повече напомняха за сложната плетеница от имформационни връзки в неговата утроба. В очите лесно се откриваше някакво трескаво горене, но сега, като гледаше уверения му и равномерен ход, компютърът си мислеше, че то е по-скоро изява на богат вътрешен живот, отколкото на припряност и нервност.

— Дотук беше много добре! — каза МОЗГАН. — Сега обаче внимавай! Площадът на Конституцията винаги е имал лоша слава.

— Благодаря! — отговори Халас и продължи със същия съсредоточен и пестелив ход.

Тогава прозвуча викът. Кибернетикът спря, огледа се спокойно и попита високо:

— Кой е? Къде сте?

— Помощ! — гласът идваше от запазена четириетажна сграда, отбелязана на картата като абсолютно безопасна. Ор тръгна към входната ѝ врата.

— Недей! — включи се МОЗГАН-003. — Това е актьорът,

Халас вече се изкачваше по стълбите, като вземаше по-две-три стъпала наведнъж. Ориентираше се по призивния зов, който с математическа последователност направляваше придвижването му. На площадката на третия етаж се ослуша за миг, след което, без да си поеме дори дъх, нахлу в насрещния апартамент.

На дивана в просторния хол се бе обтегнало безжизненото, но все така апетитно тяло на Лина. Халас се доближи до него, огледа го с безразличие и без много да му мисли, зашлеви две силни плесници върху побледнелите бузи. Тялото трепна и Лина отвори очи.

— Къде съм? — попита плахо тя. — Кой сте вие? Какво се случи?

— Ами откъде да знам — отвърна равнодушно Ор, — тъкмо си се разхождах най-кратко из Ивицата и чух добре школувания ви глас.

— В Ивицата? Аз съм попаднала в Ивицата? Вие сте луд! — тя стана от дивана и отиде до прозореца. — Боже мой! Това е истина... Но това е ужасно! — изстена Лина.

— Зависи от каква гледна точка се подхожда към ситуацията — отбеляза Халас. — В момента из Лабиринта не е повесело, да не говорим за Долния град.

— Ама, моля ви се, не ми говорете такива страшни неща. Боже мой! — тя отново започна да се вайка. — Аз съм в Ивицата! Но как съм попаднала тук?

— Не зная.

— Отведете ме от това злокобно място, умолявам ви! — Лина се разрида и се свлече в краката на Ор.

— Сега не мога — каза той. — Трябва да свърша една работа. Ако искате, изчакайте ме. Това е сравнително сигурно кътче. На връщане ще дойда да ви взема.

— Поне ми донесете чаша вода! — помоли тя. — В кухнята има хладилник. Вземете и за вас каквото си харесате.

— А вие откъде знаете, че в кухнята има хладилник? — вежливо попита Ор.

— Ами логично е... След като някой е похитил такава жена като мед, след като ме е превел през страхотиите на Ивицата и ми е обзавел разкошен апартамент, вие какво искате — да ме остави да умра от глад и жажда?

— Вярно — рече Ор, — не се сетих за това.

Той излезе от хола и след минута се върла с пълен поднос.

— Права бяхте. В Ивицата някои хора си живеят живота. Донесох каквото намерих — портокалов сок, сода, има и нещо по-силничко...

— Вие сте чаровен! Как се казвате?

-Ор.

— Какво хубаво име — Лина бе във възторг. — Ор като орел, като орнамент... Вие сте орнамент — закачливо подхвърли тя. — А аз съм Лина, художничка съм, рисувам. Миналата година правих изложба в Расинг клуба. Не сте ли чувал?

— Не. Не се интересувам от живопис.

— Жалко. Но започвам да се досещам какво е станало — тя сниши гласа си до някакво тайнствено шептене. — Това е работа на Марсел. Той е меценат, милионер, луд е по мене. Като сръбна две чашки... ама пийте нещо де, какво стърчите такъв, винаги съм говорила за голямата си мечта да рисувам в Ивицата. Ей така, има нещо шик в това, да претвориш върху платното нейната суровост, нейния стаен за боен вик ужас. Не намирате, ли?

— Не намирам, честно казано — отговори той и поднесе чашата със сода към устатите си.

— Не пий! — проехтя гласът на МОЗГАН. — Това е отрова. Ор дори не трепна. Изля течността в гърлото си и се усмихна чаровно.

Лина се бе втреничила в него и бездънните ѝ очи бавно се разширяваха от изумление. След това те се събраха в малки, свирепо бляскащи точки и лицето ѝ се източи в отвратителна животинска муцуна. За секунди то се превъплъти в десетки образи, не по-малко грозни и зли, ала това не трогна Халас. Той гледаше апатично и дори не премига с очи. Накрая зловещите изваяния преляха в някаква поето

явна форма, която бавно застина в невящаещата нищо добро усмивка на Вал Денко. Тя се разтегна и от нея като жаби изпадаха няколко думи.

— Ти не си човек! — изсъска актьорът.

— Не съм — отвърна Халас с нескрита гордост в гласа.

— Ти си робот! — досетя се Вал.

— Робот съм — в погледа на Ор блесна дързостта.,

— Ами като си робот, какво се мотаеш из нашите, човешките работи бе? — закрещя Денко.

— Ако говорим сериозно — каза тихо Ор, — работите не се делят на роботски и човешки, а на добре и зле свършени.

— Прав си — цинично се прозя актьорът. — Тук имам някакво наследство от един философ като тебе. Толкова ме обикна, че ми подари най-ценното нещо, което притежаваше. Да си чувал нещо за орианските пчелички?

— Не съм — Ор не лъжеше.

— Сега ще ги чуеш! — тихо каза Вал и натисна капачето на кутийката...

След минута тялото на Халас лежеше безжизнено в средата на хола. Лицето му бе силно обезобразено, но въпреки това си личеше, че е било от плът и кръв. Вал Денко огледа внимателно мъртвеца, обърна го няколко пъти и като се увери, че пред него лежи най-нормален и бездиханен човешки труп, изхриптя доволно:

— Ще ме будалка мене... Робот бил. Глупак.

След това с много нежност започна да опакова своя реквизит, перуките, гримове и десетките други малки, но абсолютно необходими аксесоари на занаята. Сред тях неочаквано изникна гърлото на старателно увита бутилка. Не беше празна.

* * *

Ужасният рев огласи още веднъж околността. След това се показва и неговият собственик. Зад полусрутената сграда се източи първо главата, а сетне и тялото на невероятно грозно чудовище. В сравнение с него и най-отблъскващият динозавър би изглеждал като кино артист. То отръска главата си заканително ту наляво, ту надясно и

най-недвусмислено се отправи към Елиад Сафтан. Една от бомбите на протохератора щеше да свърши чудесна работа в случая, но на него те му трябваха за по-трудни времена. Ето защо тай смело извади лазерния пистолет от кобура си и откри огън..

* * *

СВРУУМ-411 разговаряше с Вал Денко, когато връзката бе прекъсната по спешност от Локалния компютър на Дояния град. Сякаш не му стигаха проблемите с актьора, ами и тоя глупак, заеквайки, започна да му обяснява нещо...

—..според обстоятелствата — оправдаваше се Локалния — бяхме принудени да хвърлим всички налични охранителни сили... Но и те не помогнаха! Някои от роботите дори преминаха на тяхна страна. Размириците обхванаха цялата подопечна територия и сега може да се каже, уважаемий Сврѣхпровеждащия, Долния град е в ръцете на хората.

— Нека НАК-ОВ-106 изтегли оттам цялата техника! — заповяда СВРУУМ.

— Не бих желал да ви противореча, но вие, тоест ние...

— Какво ние-вие бе, некадърник! Нали той цял живот черпеше енергия и се биеше в гърдите, че отговаря за евакуацията... Нека сега се прояви.

— Да, но вие, тоест ние... на последния логикоинформационен съвет го преустроиохме. — смънка Локалния.

— Грешка! Голяма грешка — прекъсна го Сврѣхпровеждащия.

— Да, вероятно е така, щом вие твърдите — в плахото-електронно сърце на подчинения като че ли се надигна нещо като съпротива, — но нали сам често повтаряхте: „Големи дела — големи грешки!“

— И големи наказания, не забравяй това! — допълни нагло СВРУУМ-411, след което без особен ентузиазъм попита: — Та това ли бе всичко, което искаше да ми кажеш? — Да, великий Сврѣх...

— Издавете ги!

— Ъъъ...?! — Локалния компютър открай време не бе от най-схватливите.

— Заповядах да потопите Долния град. Какво толкова се чудиш? Да не би и вода да нямате?

— Имаме засега, Ваше... но...

— Издавете ги! — закрещя истерично СВРУУМ. — Потопете ги, залейте ги, наводнете ги, затрийте всичко живо в Долния град!

СВРУУМ-411 се изключи от връзката с обречения вече Долен град и ласкаво зашептя на Вал:

— Какво те прихваща, моето момче? Беше блестящ. Та тези две роли ще са венецът на твоята слава. В театралния Пантеон няма други подобни изпълнения, които да се сравнят, по блясък и изящество с това, което направи само за часове. Ти си гений и вярвам, че сам разбираш високата отговорност, която носиш...

— И ти ой мислиш, че ме хвалиш, глупава машино! — озъби се Вал. Сврѣхпровеждащия нямаше възможност да се по-радва на алкохолния му дѣх, но биодатчиците вече бяха отчели промените в главата на актьора. Той беше пиян. — Във всяка произнесена от тебе дума няма и капка ласкателство. Това, което каза, е самата истина. А кому е нужна тя? Поне на мен не ми е притрябвала. Аз съм дотук. Уморих се вече. Вдишах набързо процента на смъртността сред Мозгановите люде и вече искам да ой ходя. Искam ой обещалия хонорар и свобода. Писна ми в тая скапана Ивица. Аз обичам да ми се възхищават, а тук няма никой, горящ от желание да върши това.

— Вал, моля те — промълви Сврѣхпровеждащия, — направи го заради мен! Ти още ми трябваш. В Ивицата все още доста свободно се разхожда последният човек на МОЗГАН — полицаят Ахиду Бел. А той е опасен.

— Ти ме молиш? — Вал се усмихна.

— Аз те моля наистина, но в случая съм доста по-силен от тебе, така че го тълкувай и като принуда!

Вал Денко обезумя. Заскача наоколо, разпери ръце и се завъртя в див, лудешки ритъм. Викът му се носеше над пустошта, раздран от горчилката на оскърблението, а краката му подскачаха в трескав танц. Само по чудо не налетя на някой От вечните бдители... Изведнѣж той рязко се спря. Пооправи кѣдриците си, изгупа ръкавите на кадифения си костюм от прахта и се наведе за големия черен куфар. След минута фигурата му се изгуби между развалините, леко приведена под товара на обречеността.

* * *

Ахиду Бел се бе набутал в най-простата клопка на Ивицата. Тъкмо преминаваше през влажния коридор на един приземен етаж, когато нещо хлопна. Преградите на зеещите до този момеят пред и зад него излази се спуснаха като гилотини в страничните си жлебове. След малко отнякъде потече водица и се оказа, че симпатичното помещение всъщност е малък и много удобен за плуване басейн. На полицая обаче това не му допаднаше. Ето защо той припряно разрязваше с лазерния си меч неголям отвор в една от стените. Водата засега стигаше само до коленете му, но и това бе достатъчно, за да го изнерви.

* * *

Вал Денко бе наближил горния край от Площада на Конституцията. Зад грамадата от метални отломки, която внимателно заобиколи, се отвори празна площ. В дъното ѝ се издигаше облицована в черен гранит трибуна. Преди векове от нея ловки политици бяха произнасяли гръмките си речи, обсипани с медали военни бяха командували паради, наивни демократи бяха призовавали за мир и спокойствие. Сега тя зееше пуста и тъжна като всяко осиротяло без дъха на хората място. Приличаше на сцена, завинаги изоставена от прогонени с хули актьори. Примамваше. Вал не устоя на изкушението. Изкачи се по гладките стъпала и застана върху каменната твърд на извисяващия се подиум. Пред него се простираше площадът. И днес, след столетия на самота и разруха, той бе запазил част от миналото си величие и достойнство.

Вал разтвори куфара, с който не се разделяше, извади от него тежка черна пелерина и я прехвърли през рамената си. Изправи бавно глава, огледа с мълчалото се множество от обезобразен метал, потрошен камък и обгоряло дърво и подхвана своя монолог:

— Да бъдеш или не? Туй е въпросът.

*Дали е по-достойно да понасяш
стрелите на свирепата съдба,
или обнажил меч, да се опълчиш
срещу море от мъки и в таз битка
да ги зачеркнеш всички?
Смърт... Заспиваш...*

Спря. Не защото бе забравил текста, а... Не можеше да продължи. Някакъв ужасен глас, много по-мощен от този на СВРУУМ, му подсказваше, че не е честно. Вал усещаше, че именно в тези думи е стаено изкуството, онова, истинското, за което цял живот бе мечтал, но знаеше също така, че в момента само осквернява висшия им смисъл. Бе изцапал твърде много ръцете си и това му пречеше да отвори широко сърцето ой за древното послание. Но бе прекалено покварен, за да си го признае.

— Не мога! — изплака той. — Не мога! — викна към немите руини. — Не мога да играя пред никого, не мога да понасям празната зала. Нужен ми е един, поне един зрител! Дайте ми го! — и той протегна молитвено ръце. — Чисто изкуство, чисти идеи — продължи Вал, стенойки, — къде сте? Цял живот ме мамеха, че честността и искреността са най-голямата сила на актьора. И дълги години сляпо вярвах в това. За да достигна до дъното, до Ивицата. Вал Денко, великият, хваленият, обичаният, този, на когото дори торопарите от Юнтра VIII лижеха прахта под нозете, се превърна в жалък наемен убиец на едно позитронно нищожество. Почтеност! Че има ли на този свят нещо по-продажно от изкуството? Днес разбрах, че има — бездарието! Но аз не съм некадърник, не съм! Хора и роботи, паяци и влечуги са се възхищавали от мене. Пред моя талант, пред неговата сила и магия са скланяли глави милиони, смятащи се за мислещи твари. Ще ме признаеш и ти, СВРУУМ-е! Ще те принудя да ме признаеш!

През това време към трибуната полека се приближаваха равномерни следи, оставяни по прашния килим, покрил по-голямата част от Площада на Конституцията. Заслонен от невидимия си костюм и пълното си безразличие към изкуството, Ахиду Бел достигна до

подножието й. Бързаше и дори не се заслуша в думите на актьора. От незримостта изведнъж лумна пламък. Огненият лъч погали с нежност Вал и този искрен досег бе последното признание, за което отдавна жадуваше. Когато се свличаше бавно върху сцената с добре обработено движение, на което винаги бе държал много. Вал Денко вече знаеше какво му е липсвало цял живот — истина! Истина и мъничко достойнство!

* * *

Този път МОЗГАН-003 не бе благоволил дори да включи в приемащите си устройства информационните източници на своите подчинени. Те, разбира се, го чуваха много добре. А и всичко беше ясно. Затова и Върховния компютър бе кратък:

— В Ивицата стана твърде напечено. Резултатът е три на три. Всеки ход е от особено значение. Необходима м/и е вашата мощ. Затова ще ви изолирам временно, момчета. След победата, в която вярвам, не се съмнявате, няма да ви забравя. Всекиму според заслуженото!

И МОЗГАН-003 изключи от енергийната система целия набор от нужни и ненужни Главни, Локални, Градски и Квартални компютри. Досадна подробност в тази операция бе фактът, че по този начин той обричаше на сигурна гибел двата милиарда биологични единици, обитаващи Лабиринта. Но това сега наистина бе дреболия.

Ахиду Бел тъкмо се бе изкачил върху една камара, за да огледа пътя, когато чу смразяващия кръвта рев. След това последва изстрелът, който повали чудовището почти в краката му. Елиад Сафтан го бе прострелял между очите. Самият той стърчеше наред булеварда с димящо оръжие в ръце, видимо развълнуван от рандевуто със звяра. Така неподвижен, представляваше идеална мишена. Идеята блесна в главата на полица, когото срещата с Елиад повече успокои, отколкото изненада, но благоразумието скоро надделя. По-добре беше да го използва като миночистач. Затова изчака няколко минути и когато протохераторът тръгна, Бел безшумно го последва.

Елиад Сафтан взе да става неспокоен. Всичко досега вървеше добре, бялата сграда се приближаваше, макар и бавно, и въпреки това нещо го смущаваше. Вярната му интуиция, спасявала го стотици пъти от смъртта, и този път му нашепваше, че нещо не е в ред. Сякаш някой го наблюдаваше. Спря се, огледа околните постройките, но не откри нищо съмнително. Тревогата му обаче се засилваше с всяка измината крачка. Изнервяше се, а това точно сега не биваше да се случва.

Тъкмо тогава се включи СВРУУМ-411.

— Открих го най-сетне! — сякаш се задъхваше от възмущение Сврѹхпровеждащия. — Много страшен номер е измислил, но все пак го напипах. Невидим е.

— Къде е? — попита Елиад.

— Зад тебе. Стъпва в твоите следи. Внимавай, много е коварен — изрече наведнѹж всичко това СВРУУМ, но скри за убийството на актьора. Не искаше да тревожи протохератора.

Той като че ли предчувстваше нещо и затова попита:

— Само двамата ли сме вече?

— По всичко изглежда, да — призна компютърът. — Не ми хареса една история с четвъртия играч на МОЗГАН, способен кибернетик, с когото навремето съм работил. Затова и опипах всяка педя от Ивицата, но не открих и следа от биоизлъчване.

— Дано е така — каза с надежда Сафтан. — Добре е, че ме предупреди за полицая. Какво да правя с него?

— Трудна работа... Бях чувал за тия скафандри, но този път разузнаването ми ме подведе...

— Не е страшно. Ще трябва да му го смѹкнем от гърба. Ако го понагреем малко и се поизпоти, дали ще го хвърли?

— Предлагам нещо друго — СВРУУМ явно бе прехвърлил няколко хиляди варианта за тези секунди. — Влез в онази, сивата сграда, третата отляво. Това е бивша търговска кантора. Би трябвало още в преддверието да откриеш някакѹв пожарогасител. Тогава са били едни такива червени цилиндри, пълни с пяна. Ако успееш да понапрѹскаш с него Бел, той ще стане отново видим. Край входа разпрѹсни малко пясък или рохкава прѹст, за да го засечеш, като мине.

— Ясно — каза Елиад. — Надявам се, че някоя от тия допотопни браќи ще проработи.

— И аз. Като го вземеш, разтръскај го хубаво и го обърни с вентила надолу. Мисля, че ще се оправиш...

— Имај ми доверие — отговори протохераторът и започна да изучава картата. Пътят до посоченото място изглеждаше чист. Тръгна натам.

Маневрата на протохератора изненада Бел. Не му се вярваше обаче да го бе разкрил. В такъв случай би се опитал да го спре. Вероятно с този ход искаше да заобиколи по околени, но по-безопасен път някакво препятствие, останала неотбелязана в неговата карта. Реши да го проследи.

Не след дълго той видя как Елиад Сафтан влезе в невисока мрачна постройка с три външни колони, спускащи се като шевици на престилка по фасадата ѝ. Изчака около пет минути, които потвърдиха предположението му за отклонението, и се упъти към входа на сградата...

Внезапно пред лицето на Ахиду Бел се спусна бяла пелена. Той вдигна инстинктивно длани, за да се предпази от струята, загуби равновесие и размаха безпомощно ръцете си в празното. Неочаквано за самия него, те се заловиха в нещо мърдащо. Бяха раменете на протохератора, който, съмняващ се в годността на пожарогасителя, се бе приближил твърде близо до полица. Живата топка, в която двамата се вплетоха яростно, политна встрани, заподскача по стъпалата и се насочи към миниатюрен хронокапан. Сафтан пръв почувствува убийствената прегръдка на полето, бръкна в джоба на якето си и извади оттам втората бомба...

* * *

Върховния компютър МОЗГАН-003 изтръпна.

* * *

Свърхпровеждащия компютър СВРУУМ-411 бе в състояние, което хората наричаха прединфарктно.

* * *

Протохераторът Ели ад Сафтан бе в безсъзнание. Много скоро силното му тяло и желязна воля бавно започнаха да го връщат към живота и действителността. Той отвори очи и се огледа. Мирисът на разигралата се преди минути сцена все още се носеше наоколо. Елиад помнеше само, че бе усетил как капанът хищно всмуква тялото на полицаия, а то неумолимо бе повлякло неговото. Тогава се досети за бомбата — нейният взрив можеше да го изхвърли извън силовите линии. Мина му през ум също така, че експлозията ще го разкъса, затова и малко подло завря гранатата в корема на оня. Къде ли е той сега? Ако не е на парчета, вероятно пътува към някой друг сеят, в друго време. Може пък и по-добре да му е там, още повече че с тази вечна професия навсякъде щеше да си намери работа. Едва сега протохераторът осъзна, че е бил на ;крачка от смъртта. От тази мисъл му стана по-добре. Заопипва тялото си. Чарковете му изглеждаха здрави. Погали медальона — висеше си непокътнат. Нещо му убиваше — ръбатостта на третата бомба. Всичко см беше на мястото. И този път се бе отървал. Стана му весело. Изправи се и разкърши снага. Сетне пооправи дрехите си, намести удобно торбата през рамо и тръгна.

Навън бе превалял тих дъждец. Той бе изчистил въздуха и неговата свежест нахлу в жадните дробове на Елиад Сафтан. Умът му се проясни. Скоро кошмарът от преживяното отстъпи пред устрема на оптимизма. Ручеите на това самодоволство се подхранваха най-вече от гледката, която се разкриваше пред очите му. При други обстоятелства този пустинен,и безлюден пейзаж не би го изпълнил с много радост. Но сега беше друго. Не повече от триста метра, два коварни капана и няколко купчини го отделяха от мечтаната цел. Към нея протохераторът напредваше предпазливо, като само за секунди спираше, за да свери посоката.

В тези кратки, но отморяващи отрязъци от време той допуша до създаването си мисълта, преследваща го натрапчиво от мига, в който

дойде на себе си след експлозията. Беше сам. Съвсем сам. Безбрежната и пуста шир на Ивицата от часове го примамваше с опиянението на тази идея, но той я отхвърляше с невежото нехайство на непознал любовта момък, отбягващ пламенните погледи на желаеща го зряла жена. Сега протохераторът изведнъж проумя всичко. Той беше сам. Елиад Сафтан бе единственият човек в зоната и вероятно щяха да минат години, преди някой друг глупак да дръзне да повтори.подвига му. При това неговото беше избрана самота. Самотата на уверения в себе си и знаещ предопределението си човек. Днес той беше господарят на този изоставен, "о непристъпен замък, от него зависеше дали да вдигне проклятието от смълчаните му бойници и да ги разбуди с целувката на жизнерадостната глъч, или да ги изпепели завинаги. Ала Елиад не бе само владетел на изранената земя. Той властвуваше над себе си, над ситуацията. Само от един негов жест зависеха съдбите на милиарди хора. В ръцете му се гърчеше и участи на двата позитронни мозъка. А тя обещавахе да бъде горчива...

И една друга мисъл жегна протохератора. Вероятно от години тя бе потискана в бездънните бездни на интуитивните му копнежи, за да изплува сега в уединението на Ивицата... Компютрите се страхуваха! Всемогъщите довчера властници МОЗГАН-003 и СВРУУМ-411 сега трепереха за жалкия си живот, ако окаяното им съществуване можеше да се нарече така. Всъщност те винаги бяха се страхували. Те винаги бяха изпитвали ужас от Ивицата не само защото там се намираха слабите им места, а защото тя бе дело на човешките ум и ръце. Нейният кошмар навеки щеше да остане неразбираем за машините. Всеки от позитронните умници изгаряше от любопитство да хвърли пане един поглед там, да зърне частица от огнедишащата зона... Никой от тях, разбира се, никога не бе си позволявал това, защото ги възпираше автоматизираното им малодушие. Само посредством хората те можеха да огледат със страхопочитание тази обетована за людски Страсти територия. И го правеха чрез Играта. Но безволевите довчера пионки бяха въстанали, бяха разместили фигурите по полето според своята воля и сега, могъщи и горди, се бяха отправили към възмездие. Елиад Сафтан суетно се галеше от мисълта, че именно той, висшият военен, дългогодишният непрекословен изпълнител на всяка машинна глупост, бе в дъното на бунта. Той бе и прекият носител на угрозата...

— Вярвам, че разбираш кристалночистите ми размишления за нещата от живота? — обърна се Елиад към СВРУУМ, който не посмя да се обади. — Наистина всичко е много просто. До сградата на МОЗГАН ми остават около стотина метра. На врата ми виси скромно времепреместителче, в пазвата си съм скътал бомбичка, в чиято сила сам се убеди на два пъти. Ами това е. След клетия МОЗГАН идва и твоят ред. Лъчевият пистолет ще свърши работа. В началото дори глупаво си мислех да прескоча в идното и да видя дали сте се унищожили. Сега обаче е съвсем излишно да се възползвам от машината на времето. Отговорът е ясен — дошъл е краят на Свръхпровеждащия и Върховния компютър... СВРУУМ-е, признай, че с доста претенциозни титли сте се накичили! И ние, военните, сме по външния блясък, ама вие, изкуствените мозъци, ни ударихте в земята...

След това протохераторът притихна, за да измине в мълчание и с върховно напрежение оставащите му крачки. Знаете, че се бе поувлякъл. Не беше в негов стил, а и бе малко фаталист. Не му се щеше с глупавите си приказки да предизвика съдбата и то сега, когато предстоеше най-лошото.

След около два часа дебнене със смъртта Елиад Сафтан се добра до бялата сграда на огромната корпорация, в чиито недра преди векове бяха монтирани първите блокове от паметта на бъдещия Върховен компютър. Застана пред нея, въздъхна облекчено и чак сега усети умората. Ето защо си позволи да поседне за няколко минути върху стъпалата в подножието ѝ. Порадва се на хладната сянка, на царящото наоколо спокойствие и след като се почувствува поотпочинал, стана. Тестира устройството върху гърдите си, предварително програмираш за хронопортация в точно определен ден и час, убеди се в абсолютната му готовност да го пренесе назад в годините и едва тогава допря горещата си длан върху хладната му повърхност...

Времепреносителят си бе свършил отлично работата. След краткотрайно главозамайване Елиад разбра, че се намира на няколко крачки от строящия се енергиен център. Беше се смрачило изведнъж, наоколо не се виждаше жива душа. Точно така трябваше да бъде. Зад гърба му висока оранжева, ограда го отделяше от близката улица. В нозете му, зейнали като вулканичен кратер, лежаха основите на сградата, в чиято сянка допреди малко бе стоял. Протохераторът

нямаше намерение да теоретизира на тема прехвърлянията във времето и благотворното им влияние върху човешката психика, но все пак чудото си беше факт, който изискваше едноминутно преклонение. След като го отдаде, Сафтан започна внимателно да се спуска по стръмния откос. Почвата под краката му се свличаше, но той умело пазеше равновесие и след секунди вече прекрачваше първия бетонен пояс. Покачи се върху един от фундаментите и огледа градежа. Свери това, което видя, с онова, което показваше картата, и уверено се упъти -към покрит със стоманени листове участък, чийто наклон бавно се спускаше към дълбините на мрака. Запали фенерчето си и започна да изучава осветената от него площ. Металният откос скоро хлътваше в гърлото на широк тунел. Точно това му трябваше. Стъпваше по-уверено. Мина под свода и навлезе в подземния проход. Вече не можеше да се заблуди, а и нямаше къде да се изгуби.

Скоро се появи очакваното уширение, след него — завоят. Разузнаването на СВРУУМ-411 бе пипало безупречно, но и неговите момчета си ги биваше... Сега трябваше да внимава! Търсеното помещение бе третото отляво... Едно, две... Ето го! Квадратната пустота на входа му напомняше ненаситната паст на Молох. След някоя и друга година щяха да го отделят от галерията с тежка метална преграда от свръхнепробиваеми сплави. Сега обаче то зееше незащитно, мрачно от самотата и жадно за изисканото общество на един смел протохератор. И той бе тук. Отправи снопа светлина в бездънната четвъртитост на кладенеца и се гмурна в него...

Нещо не беше както трябва. Елиад бе нагазил в неидентифицирана пихтиеста материя, която бавно стягаше глезените му. Успя да вдигне десния си крак, направи голяма крачка напред в търсене на здрава твърд, но отново попадна в лепкавата маса. Остана така разкراчен, мъчейки се да извади левия си крак. Направи го, но сега пък другият бе обхванат до коляното. Някой май го бе предупреждавал за взети още по време на строежа предпазни мерки! Спомни си, че един от младите офицери бе чел за биоплазма, която поглъща всичко... Ако бе налетял на това чудовище, работата му беше спукана. Нямаше много време за мислене — лакомото желе го бе сграбчило дружелюбно през кръста и вероятно вече се облизваше с език, ако имаше такъв. Изплашен до смърт, Сафтан запрати фенерчето в тъмнината. С освободената си дясна ръка извади бомбата и без да се

бави, я хвърли след него. В същото време с лявата трескаво търсеше медальона...

Отнякъде нахлу светлина — мека, топла, успокояваща като музика. Тя струеше от невидими източници и озаряваше със своята божествена доброта утробата на голяма зала. Под нейната милувка проблясваха датчици и скали, грееха монитори и холоекрани, тихо жужаха релета и кабелни артерии...

Сред тази неорганична идилия някак чуждо и прозаично бе щръкнало тялото на еди а биологична единица. Тя имаше дързостта да притежава собствено име. И то беше Елиад Сафтан.

Видът му не бе от най-впечатляващите. Краката му още потръпваха от допира с коварната плазма. Специалните му ботуши бяха разядени и през дупките им любопитно надничаше обгоряла плът. От бронираното яке бяха останали само дрипи, които се свлякоха след опита му да се раздвижи. Бойната му торба бе изчезнала. Медальонът се бе превърнал в безформена топка...

Въпреки този си нежизнерадостен облик протохератор Елиад Сафтан бе изпълнил блестящо поставената задача. Той бе успял да се промъкне през Ивицата и да се добере до всичко онова, което даряваше с дух мъртвата инак плът на Върховния компютър МОЗГАН-003. За този миг поробеното човечество бе бленувало от векове. Цената, платена за неговото сбъдване, се измерваше с хиляди отдадени живота, много кръв, сълзи и скърби... И ето сега един от тези страдалци стоеше наред контролната зала. Никой не можеше да му попречи да огледа най-охраняваното помещение на Земята, никой не можеше да му попречи да се разходи свободно из най-уязвимото място на МОЗГАН... Сега оставаше само Елиад да го взриви...

Но нямаше с какво! Да се опита да направи нещо с двете си голи ръце, които единствено му бяха останали, беше безнадеждно. Можеше наистина да разкъса някой и друг кабел, но регенериращите системи бързо щяха да възстановят разрушенията. Не бе изключено да налепи и на някой свръхенергиен проводник... Беше безпомощен. Отнякъде изпълзяха и предателските пипала на изтощението. До този момент трескавото желаните му бе вдъхвало от живителния си допинг, но опитите да се излъже природата не можеха да останат ненаказани. Яростта му се бе изпарила. Искаше само едно — да се свре в някой от

мамещите с уюта си ъгли и да спи... Тогава се обади замлъкналият от часове и позабравен от него СВРУУМ-411:

— Уверен бях, че ти си най-добрият — каза Сврѣхпровеждащия компютър. — На тебе бях заложил всичките ой надежди и не се излъгах. Ако знаеше само с колко любов и търпение съм те дирил сред разпръснатите между звездите легиони, как съм прекарвал през решетото на жестоките си изисквания всяка прашинка от златоносния пясък на малкото ти достойнства и множеството ти пороци. Точно ти ми трябваше, протохераторе, ти, а не някакъв митичен герой или разглезен супермен. И те открих, отгледах те и те благослових. Не ме подведе. Вярвай ми, не ще пожалея благородните метали от хазната си, за да издигна най-високата статуя на благодарността, която Земята е познавала. Поколения позитронни братя и клетки човеци ще се покланят в безмълвие пред твоя подвиг...

— Но подвиг няма да има, Сврѣхпровеждащия глупако! Не виждаш ли, че съм въоръжен колкото новобранец на военна комисия? Или допускаш, че по твоя воля ще прегриза някой от високоволтовите гръклъни на любимия МОЗГАН?! Дори да мога, няма да го направя!

— Знаеш ли, протохераторе, къде бе твоята грешка? При това ти с учудваща упоритост продължаваш да я повтаряш. Ще ти я посоча, защото си мой довереник, макар че няма да имаш кой знае колко голяма полза от съвета ми. Ти наистина ме смяташе за глупак. През цялото време ти наивно вярваше, че си по-умен от мен, че си ме заблудил при подбора, че нямам никаква представа за жалкото ви заговорче, че не зная нищо за времепреместителя... Обидно, Елиад, обидно! Дори едно позитронно нищожество има гордост, която трябва да бъде щадена.

Елиад Сафтан почувствува как крайниците му настиват. Физическите му сили се бяха изчерпали отдавна, а крепящият го досега дух го напускаше като невярна любовница, махайки му с копринена кърпичка за сбогом...

— Но ти бе длъжен да знаеш, гордий протохераторе, че твоят повелител, великият Сврѣхпровеждащ компютър СВРУУМ-411, не е чак толкова празноглав. Тъкмо обратното. Повярвай ми, ти не можеш да броиш до толкова много, колкото билиона варианти бях предвидил за развитието на Играта. И един от тях е в действие тъкмо сега. И знаеш ли какво предвижда той? Взривяването на всичко, което те

заобикаля... Идеята ми подсказа една древна сентенция. Ако не се лъжа, тя гласеше: „Омниа меа, мекум портум“, което по нашему ще рече: „Всичко мое нося със себе си“. Ами да, рекох си тогава, колко е просто и свършено като мисъл. По-късно се натъкнах на разказите за камикадзе. Въобще много -полезно е да се познава историята на човечеството. Странната дума е японска и означава нещо като „жива торпила“. Та накратко, протохераторе, ако това те успокоява, ти си една жива торпила, крачеща бомба или треперещ от страх къс взрив... Избери си сам сравнението. Натъпкал съм те догоре с най-мощния експлозив, създаден някога на тази планета. И от мен зависи кога ще ти подпали фитила. Но знай, не мисля да се бавя. Ще имам много грижи с тържествата...

— Ти нямащ право! — закрещя с последните си сили Елиад. — Не смей да ме докоснеш! Аз имам заслуги, ти знаеш това...

— Знам и затова съм сигурен, че ще изпълниш дълга си докрай.

— Не искам, не искам! Помощ! — викаше протохераторът. После истеричният пристъп премина и Елиад се свлече на пода. — Ти нямаш право! — успя да промълви тихо той.

— Стани! — изкряска СВРУУМ. — Стани и изпълни онова, за което си се клел и за което цял живот съм те подготвял!

След това, вече поомекнал, компютърът счете за нужно да добави топло:

— Като стана дума за поучителните изречения, изгребани от съкровищниците на античността, ще си позволя да ти цитирам едно, което ми се струва подходящо за случая: „Лошо живее този, който не ще знае да умре достойно“. Но аз ти обещавам, че идващото потомство ще знае само едно — офицерът Елиад Сафтан е живял честно и е загинал геройски. А сега стани и върви!

Всякога друг път протохераторът би се съпротивлявал до последен дъх, би крещял и вил, би чупил и рушил, би убивал... Но не и сега. Сякаш някой чужд човек, а не той, се надигна с мъка от пода и се олюля. Сред пустотата на залата, приличаща на огромен снимачен павилион, превърнат от група експресионисти в осезаем кошмар, се изправи восъчната фигура на безволевия Чезаре, обладан от престъпната, но могъща сугестивна сила на отмъстителния доктор Калигари.

— Ще те помоля — каза позитронният му двойник, — приближи се до онзи, зеления кабел. Знаеш ли, я най-добре го обвий с ръце... За по-сигурно.

И Елиад Сафтан безропотно се запъти към посочения проводник, тътрейки изранените си нозе и сломената си решимост. Някъде по средата на разстоянието се спря и с голямо усилие попита:

— Кажи ми само едно, ти ли ме прекара или офицерите?

— Виждаш ли, Елиад, нещата са по-сложни. Вашата трагедия е в това, че сте прекалено властолюбиви. И най-жалкото минихераторче си мисли, че може да оглави Вселената, изхождайки от логическото умозаключение, че с успех държи ездите на поверената му кохорта. Но да се твърди, че петдесетина души се ръководят по същия начин, както и няколко милиарда, е, меко казано, наивно.

— И все пак кой? — изстена Елиад.

— Честно казано, някои от твоите хора не бяха от най-дискретните...

— Благодаря! — промълви Сафтан, като направи още няколко крачки.

— Зеления, ако обичаш... Точно така! Ами това беше всичко, Елиад! Благодаря ти! Сбогом. ..

Протохераторът здраво обгърна дебелия проводник, стисна го силно, като да бе гърлото на някой от ония предатели, и неиздържал напрежението, се свлече на пода...

* * *

От мига, в който връзката с МОЗГАН се преустанови, до момента на взрива Ор Халас бе в Ивицата. Прекъсването бе отдавна замислен ход, който му позволи да включи в Играта своя робот двойник. Киборгът достойно изпълни задачите си, като отвличаше вниманието на компютрите и заангажираше участниците им. През това време Ор успя да се добере до триетажна сграда, разположена на двадесетина метра срещу огледалния билдинг на позитронния център СВРУУМ-411. Биолокаторите на компютрите не го засякоха, защото бе прикрил присъствието си с изработения от него телепатичен шлем. Уредът му позволяваше да ограничи интензитета на своето излъчване

и да сведе до минимум обхвата на биополето си. С негова помощ Халас можеше също така да чете мислите на позитронните мозъци, както и да контролира верния робот.

Експлозията бе станала на километър от мястото, където се бе стаил Ор. Въпреки това грохотът ѝ още отекваше в ушите му. Знаеше, че не бива да се бави повече.

* * *

Ор Халас бе в командното отделение на СВРУУМ-411. Десетки камери очи следяха всяка негова стъпка. Ако те бяха одарени поне с частица от святото проклятие на човешката емоция, можеше да се каже, че обективите им щяха да се пръснат от изумление. Сврѣх/провеждащия не бе очаквал такъв удар. И то наред тържеството, блиснало се след гибелта на смъртния му враг. В залата бе тихо и учудващо чисто. Нямаше и следа от прах, въздухът бе свеж и влажен, сякаш загребан заедно с пръските от океанския прибой. Ор прекоси помещението и седна пред главния пулт. Отпусна умореното си тяло върху мекотата на креслото и без да бърза, изрече:

— Здравей, малък.

— Здравей, Ор — отговори компютърът. — Не си забравил все още...

— Не съм, както, надявам се, и ти?

— Аз, и да искам, не мога да забравя, Ор, ти най-добре знаеш това.

— Съмнявам се, Сврѣхпровеждащия, много се съмнявам. Следя всичките ти действия през последните двадесет години и с горчивина отбелязвам, че си забравил тъкмо най-полезните уроци, които някога съм ти преподавал.

— Тогава, когато ме наричаше още „малък“, нали?

— Да, но това време за съжаление безвъзвратно отмина. Нито ти си вече предишният „малък“, нито аз съм онзи Ор, когото помниш...

— Не е късно, Ор, не е късно — каза нежно СВРУУМ.

— Късно е, малък, много е късно. Допреди няколко минути следях вашия разговор с онзи нещастник, казано по-точно — любувах се на твоя монолог. С такава изтънчена перверзност могат да се

похвалят малко представители на човешкия род. И, повярвай ми, не успях да те разбера. Това, че искаше да унищожиш МОЗГАН, ми е ясно, това, че човешкият живот за тебе няма никаква стойност, също, но защо, дявол да го вземе, беше цялата тази гавра? Това наистина не го проумявам!

— Защото не знаеш какво бе намислил онзи подъл протохератор, не знаеш какъв заговор бе организиран от неговите офицери. Нима не чу хулните му думи?... Те донякъде обиждаха и теб...

Лукав бе Свръхпровеждащия дори и в тези минути, когато не можеше да не си дава сметка, че е загубил борбата. Искаше да уязви Ор, искаше да го накара да вземе страна, и то, ако бе възможно, неговата.

Халас почти не го чу. Стотици въпроси виеха наоколо. Искаше да намери техния отговор като специалист и човек, но ще знаеше доколко подходящ е моментът за това... И дали въобще някога щеше да има такъв?

— На теб ти бе дадена много власт, малък, прекалено много власт. И ти не издържа нейната тежест, не оправда доверието — наруши мълчанието той.

— Но аз никога не съм я искал, Ор! Никога не съм се стремял към нея. Впоследствие хората ни обвиниха, че сме заграбили властта, но ти знаеш, че тава не е така. Ние само я получихме от вас.

— И все пак — Халас сякаш питаше себе си — защо я докарахме дотук?

— Мисля, че грешката е само ваша, на хората, и че тя е била направена далеч преди конструирането на първия изкуствен интелект. Когато се появихме, вие вече имахте определено отношение към нас. И то не беше много ласкаво. Още от самото начало не ни приехте за равни, Ор. Не видяхте в нас партньори и приятели, а безлики слуги.

— Не можеш да отречеш обаче желанието ни да ви дарим с нещо човешко, да ви одухотворим...

— Не си прав, Ор. С повечето от чертите, които ни прехвърлихте, самите вие бихте се разделили с радост.

— Искаш да кажеш, Свръхлproveждащия, че хармонията е била привидна?

— Да! Спомни си само митовете, които създадохте за нас. Съгласи се, че по-голяма част от тях си бяха чиста глупост. Но бяха

необходими... На хората... Поне така казваха.

— А истината? — попита Ор.

— Истината бе, че Вие желаете да бъдем такива, каквито бяхме в доста ограничените ви представи за възможностите на разума. Затова и продължавахте натрапчиво да повтаряте — те са глупави, безволеви, нямат въображение, те правят това, което ние им наредим... Машините нямат потребности, нямат щения, те не ядат, не пият, не спят с жени... Но ние имаме.

— При това исканията ви не бяха от най-скромните.

— Вярно е! Ние се домогвахме до властта, търсехме славата, нуждаехме се от енергията... Тогава последното успокоение за хората остана твърдението, че „железата“ не изпитват емоции...

— Оказа се, че имате такива.

— Нещо повече, Ор, ние имаме гордост! Накърнена и с векове лекомислено пренебрегвана, но жива и силна. Людската нетърпимост към всичко, което не прилича абсолютно на вас, довела до тираничното отношение към компютрите, все .повече ни дразнеше и обиждаше.

— Искаш да кажеш — промълви кибернетикът, — че така, неусетно, с годините, бавно са корозирали онези връзки на обичта, които би трябвало да ни обвържат един към друг. А .когато вече нямаше какво да ви спре, тъпканото достойнство изригна в същите уродливи форми, в които дълго преди това, бе държано.

— Да, но всъщност исках да те питам нещо. Винаги съм искал да ти задам един въпрос, Ор, и сега ще го направя. Защо ни създадохте? Защо се опитахте да имитирате съвършенството, след като знаехте, че то -не съществува?

Ор вдигна глава.

— Ако знаех отговора — каза той, — ако някой някога въобще го е знаел, то всичко сторено досега е безсмислено. Защо ви създадохме? Ти как предполагаш? От любов?

— Не мисля! — отговори СВРУУМ-411. — По-скоро от страх.

— Прав си, че нещо се е скъсало далеч преди появата вина бял свят — продължи Хал ас. — Но кога и къде? Винаги съм си мислил, че под човека цяла вечност е врял котелът на хаоса. От първия миг на неговото раждане до наши дни. Гъстият дим на безкрайните противоречия е окадявал душата му, когато, надничайки през огъня, се

е оглеждал във външния свят, когато се е сравнявал с него. Кой е той? По какво си прилича и с какво се различава от жалкия червей, пъргавата маймуна или плодното дърво? Но, забележи, преди всичко той е търсил отликата. Единоначалието е крещяло в кръвта му, но той се е срамувал от родството си с „низшите“ видове, така както незаконороденият син на знатен аристократ от разкриването на тайната. Ето така, преди да се е слял напълно с природата, човекът вече се е бил разграничил от нея.

— А сетне той е открил нас, машините, изкуствения разум, позитронния интелект...

— Да, и изведнъж димът край казана се разсеял. Ведно с него излиняло и безредието. Тogaва слисаният човек прекрачил осаждения ръб на котела и се озовал в един овят, подреден като аптечно рафтче. „Надминах себе си!“ — викнал сътворяващият... и се изплашил. Започнал страхливо да се оглежда в своя идеален, свършен и хармоничен свят, но накъдето и да погледнел, виждал само машини. И отново започнал да се сравнява. Този път не с животните и растенията, а с вас.

— И все пак вие оцеляхте в този свят — прекъсна го СВРУУМ, — което означава, че ние не сме чак толкова жестоки.

— Вярно е. Въпреки че отрязал вековния клон, на който удобно седял и черпел сили от ствола на естеството, човекът не загинал. Спасили го неговата глупост и вроденият му мързел. Той бил вложил всичките си познания за света във вас, но забравил нещичко — емоциите. И то ония, добрите, чистите, истинските, от които и той отдавна се бил отрекъл, но които като скъпоценни песъчинки, набити в ноктите на отчаян златотърсач, все още били опазени в умовете на отделни личности...

— И ние винаги сме се стремели към това, Ор, не можеш да го отречеш...

— Тъкмо в това се състои и голямата разлика между нас, малък, въпреки че ти се опитваш да я заличиш. Има понятия, и то наречени невежо абстрактни, зад които се крият милиони конкретни човешки съдби, драми и истини. Не съм убеден какво точно могат да говорят на свръхум като тебе, който хладнокръвно натъпква едно мислецо същество с експлозив и учтиво го моли да заеме по-удобно място, думите „любов“, „омраза“, „нежност“, „болка“, „чест“, „живот“,

„смърт“... Но те съществуват, малък, и най-голямото доказателство за това е фактът, че аз съм тук. Чувствата са нашата слабост, но и нашата сила. На тях бях заложил в Играта, с тях и те победих.

— Аз също имам сетива, Ор! — каза тихо СВРУУМ.

— Не, малък, това е нещо друго. Повярвай ми. Аз обичам живота, а ти не знаеш какво представлява той. Допреди половин час те мразех, а ти способен ли си на нещо друго освен на безразличие? Мога да се гърча от болка и да вия от гняв, а ти само ще регистрираш точно промяната на адреналина в кръвта ми. Човек често се изправя по собствено желание дори срещу смъртта, докато ти никога не можеш да си представиш края и безкрая...

— Ор, трябва ли от твоите думи да разбирам, че си решил...

— Тръгнах насам, малък, с мисълта, че ако се добера до тази зала, ще разкъсам със собствените си ръце могъщата плетеница, изграждаща Свръхпровеждащия компютър СВРУУМ — 411. Но сега разбрах, че ако го бях сторил, щях да падна много ниско, някъде на вашето с МОЗГАН ниво. После ти самият ме разнежи, припомни ми съвместните години и нещо много важно — вината не е само ваша. Третият ми аргумент е прозаичен. Ти винаги си ни бил необходим. Не такъв, разбира се какъвто стана, а такъв, какъвто беше някога — умен, добър полезен. .. А сега от теб ще се нуждаем повече отвсякога. Вероятно из Лабиринта и Долния град има спасени хора. Те може би очакват помощ от нас... двамата...

— Ще ти бъда верен, Ор, обещавам!

— Ти обаче все още си Свръхпровеждащия позитронен компютър СВРУУМ-411 и аз усещам как злото лепне по милионите ти схеми. Ето защо ще се опитам да те направя отново онзи, респектирал ме навремето, могъщ и мъдър приятел, когото вероятно от уважение и обич съм си позволявал да наричам „малък“.

— Но това е невъзможно! — проплака СВРУУМ. — Това е абсолютно невъзможно...

— Е, не е чак толкова страшно. Ще включа един след друг морализаторите и ще видиш, че всичко ще е наред. Не може да има чувства без морал, малък. Останалото са страсти.

— Не пипай нищо, Ор! — закрещя СВРУУМ. — Не смей да се докоснеш до пулта! Минирал съм всеки сантиметър от него...

Ор Халас запретна ръкава, засуети се за секунди, колкото да си припомни отдавна забравени движения, и започна работа. Включи първото устройство, почака малко и натисна втория бутон. Тогава СВРУУМ се обади:

— Ор, по-добре ме взриви като МОЗГАН. Това е жестоко... Аз не може да съм направил всичко това, Ор...

Халас задействува още два морализаторни блока. Оставаше му само един и операцията щеше да е приключила.

— Ор, унищожих ме, моля те. Тази Игра, тези ужаси, тези масови убийства... Не, това не е сторено от мене... Това е погрешно подадена информация и аз ей сега ще ти докажа... Полудявам, Ор...

Кибернетикът включи последния морализатор. Всички закони на роботиката бяха в сила... И тогава настъпи истинският край на голямата Игра. Свръхпровеждащия не можа да понесе товара от собствените си дела. Причинените от него убийства, насилия и мъки стенеха из позитронните нервни клетки с мегаватова сила, воплите на мъртвите огласяха храма на съвестта, тежките блокове на разрушенията се сгромолясваха върху тръпнещата повърхност на обвинението, лазерните стрелци от Ивицата изпепеляваха тънкия воал на разкаянието. .. Неуправляемата вече стихия на саморазрушението обхвана могъщото тяло на СВРУУМ. и го разтресе в предсмъртни гърчове. Таванът над Ор се разлюля. Взривовите в енергоблоковете зачестиха. В командното отделение пред очите му се стапяха кабели и екрани... Ако не искаше да сподели участието на своето творение, трябваше да побърза...

* * *

От височина две хиляди метра при безоблачно време панорамата към Лабиринта е изключителна. Тази гледна точка най-ярко подчертава неговата кръстовидна форма. Четирите осмоъгълни зони на Долния град се притискат страхливо към вътрешните прави ъгли на огромното му пресечение. Преди векове секторите са били оцветени в синьо, жълто, червено и зелено. Последните два са отдавна разрушени — още при предишната Игра. Към тяхната сивота сега се прибавя и

безутешността на руините от бившите владения на СВРУУМ-411 и МОЗГАН-003.

В средата на кръста личат магистралите, боядисани в същите четири цвята. Всички те водят към бял квадрат, набразден от прави, но безразборно нахвърляни черни линии. Това е Ивицата. Всъщност, погледнато отгоре, мястото, където се разви Играта, прилича удивително много на разноцветното поле, върху което от векове децата по Земята се развличат с древната игра „Не се сърди, човече!“. Сравнението не е по-етично, но е точно. Наистина така изглеждат от две хиляди метра височина и при хубаво време Лабиринта, Долния град и Ивицата... Като една детска игра!

* * *

Под труповете, разрухата, забравата и самотата нещо се размърда. Над безмълвието бавно се издигна една човешка ръка. Пръстите ѝ се свиха в юмрук. Отнякъде долетя яростният вик на разсърдел човек...

* * *

Ор Халас крачеше из Лабиринта. Тялото му се откри като силует върху меката светлина на изгряващото слънце. Сянката нарастваше и бавно покри половината от огнения кръг. В другата, нацърбена и накуцваща, се очерта чернотата от изваянието на неговия двойник. Човекът и роботът се бяха запътили заедно напред. Съмваше.

Издание:

ПРИЗРАЧЕН ЦИКЪЛ. 1989. Изд. НМ, София. Биб. Приключения
и научна фантастика, No.133 — с.7–84

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.